Ազգ
Azg armenian daily
15 ՄԱՐՏ 2000 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 47 (2015)

Հոկտեմբերի 27-ի գործով 90 տուժողներ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 27-ի գործով տուժողներ են ճանաչվել ԱԺ նիստերի դահլիճում ներկա գտնված 90 անձինք՝ պատգամավորներ, կառավարության անդամներ, ԱԺ աշխատակազմի, Ազգային հեռուստատեսության աշխատակիցներ: Այս մասին հայտնեց նախաքննությունն իրականացնող քննչական խմբի ղեկավար, զինդատախազության քննչական բաժնի պետ Արտակ Հարությունյանը: Տուժողների թիվն ավելացել է այն պատճառով, որ գործով գլխավոր մեղադրյալ Նաիրի Հունանյանի մեղադրանքի ծավալը փոփոխվել է եւ նրան, մասնավորապես, առաջադրվել է մեղադրանք ՀՀ քրեական օրենսգրքի 130 հոդվածի 3-4-րդ կետերով՝ մասնավոր անձի կողմից առեւանգելը կամ ապօրինաբար ազատությունից զրկելը: Բացի այդ Ն. Հունանյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 59 հոդվածով՝ հայրենիքին դավաճանելը, 61 հոդվածի առաջին մասով՝ ահաբեկչական ակտ, 99 հոդվածի 4-րդ, 6-րդ կետերով՝ առանձին դաժանությամբ կամ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով 2 կամ մի քանի անձանց ծանրացուցիչ հանգամանքներում կատարված դիտավորյալ սպանություն, 232 հոդվածի առաջին մասով՝ ապօրինի կերպով զենք, ռազմամթերք կամ պայթուցիկ նյութեր կրելը, պահելը, պատրաստելը, ձեռք բերելը կամ վաճառելը:

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ճեղքվող կայունությունը կարկատելու նախագահական եւս մեկ հրամանագիր

«Երկրապահի» վերնախավը բարձրացրեց իր պաշտոնները ՀԱՀ-ի նոր տնօրեն՝ Էդ. Միլիտոնյան կամ Ս. Շահումյարյան

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Մարտն անակնկալներով լի ամիս է, եւ մարտի 13-ին հանրապետության Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, ղեկավարվելով Սահմանադրության 55 հոդվածի հայտնի կետով, որը նրան Հայաստանի զինված ուժերի գերագույն հրամանատար է սահմանում, ստորագրեց նոր հրամանագիր. «ՀՀ զինված ուժերի բարձրագույն հրամանատարական կազմի պաշտոնների ցանկը հաստատելու մասին», որին երեկ հետեւեց հաջորդը՝ արդեն սահմանված պաշտոններում որոշակի անձանց նշանակելու մասին: Նախագահի վերջին շրջանի գործունեության արգասիք այս փաստաթուղթը վկայում է, որ ղարաբաղյան պատերազմի բովով անցած Ռոբերտ Քոչարյանը չափազանց ճկուն է մարտավարական դիրքային պայքարում եւ «Միասնության» հայտնի հայտարարությունից հետո, որով «Երկրապահը», ՀԺԿ-ն եւ ՀՀԿ-ն Արամ Սարգսյանի գիտությամբ պահանջում էին Նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Սերժ Սարգսյանի եւ Հայաստանի ազգային հեռուստատեսության գործադիր տնօրեն Տիգրան Նաղդալյանի հրաժարականները, կարողացավ վարչապետական թեւին ստիպել դուրս գալ խրամատներից՝ ի դեմս պարզած խաղաղության սպիտակ դրոշի: «Երկրապահի» վերնախավի ռազմական դիրքերը ոչ միայն չսասանվեցին, ընդհակառակը ամրացան, ով գնդապետ էր՝ գեներալ դարձավ, ով զորամասի հրամանատար էր՝ կորպուսի հրամանատար, իսկ ով կորպուսի հրամանատար էր՝ փոխնախարար:

Տես ► էջ 2

ՇՈՒԿԱ

Բենզինի միջազգային գները կարծես կայունանում են

Ինչը նշանակում է՝ Հայաստանում նոր թանկացումների մասին մտահոգությունները փարատվում են

Երեկ Լոնդոնի ապրանքահումքային բորսայում, վերջին 10-15 օրերին բենզինի միջազգային գների աննախադեպ աճից հետո, առաջին անգամ արձանագրվեց գների որոշակի նվազում: Հիշեցնենք, որ բենզինի ամենաբարձր միջազգային գինը գրանցվել էր մարտի 9-ին՝ 341 դոլար մեկ տոննայի համար: Երեկ արդեն այդ գնանիշը իջավ 328 դոլարի:

«Ազգը» շարունակելով հետեւել բենզինի հայաստանյան շուկային, մի քանի օր առաջ գրել էր նրա կաթվածահար վիճակի՝ ներկրումների ծավալների ու սպառման նվազման, ներկրողների դժգոհությունների, կառավարության քաղաքականության, բենզինի գծով բյուջեի հավանական ճեղքվածքի մասին: Երեկ մայրաքաղաքի բենզալցման կայաններում 20 լիտր Աի 93-ը 5600 դրամ էր, իսկ «սուպերը»՝ 5800-6000 դրամ: Սակայն լուրեր էին պտտվում (եւ դրան անդրադարձել էր նաեւ մամուլը), որ մոտ օրերս բենզինի Աի 93-ի 20 լիտրի գինը պետք է որ հասի 6000 դրամի սահմանը, քանի որ 1-2 օրում Հայաստան կհասնի նոր՝ միջազգային գներով ձեռք բերված թանկ բենզինը, որը ներկրողների կողմից գնվել է ամենաբարձր գնով՝ տոննան 341 դոլարով: «Գների բարձրացման մասին խոսակցությունները այսօր արդեն արհեստական են», «Ազգի» պարզաբանող հարցին ի պատասխան ասաց «Միկա Արմենիայի» տնօրեն Լեւոն Ադաբաբյանը: Ըստ նրա, պարզ թվաբանական հաշվարկները թույլ են տալիս արձանագրել, որ անգամ մեկ տոննան 341 դոլարի սահմաններում հաշվարկելով, 20 լիտրի նվազագույն արժեքը պետք է որ կազմի 5600-5700 դրամ, հետեւաբար 6000 դրամի մասին խոսելը, թերեւս, ավելի շատ նպատակ ունի առանց այն էլ ցածր գնողունակ բնակչությանը խուճապի մեջ գցել ու նորից բարձրացնել գները:

Գ. Մ.

Կստանա՞ Հայաստանը Թուրքմենստանից էլեկտրաէներգիա

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՍՆԱՐԿ: Չի բացառվում, որ ընթացիկ տարվա մայիսից Հայաստանը կսկսի էլեկտրաէներգիա ստանալ Թուրքմենստանից: Այդ մասին գործակալության թղթակցին հայտնի է դարձել կառավարությանը մոտ շրջանակներից: Սպասվում է, որ մարտի վերջին կստորագրվի համապատասխան հայ-թուրքմենական համաձայնագիր: Թուրքմենական էլեկտրաէներգիան Հայաստան մուտք կգործի՝ 2000 թ. մայիսից Իրան մատակարարվող էլեկտրաէներգիայի փոխարեն՝ փոխմատակարարման տեսքով: Հայաստանի էներգետիկների հետաքրքրությունը թուրքմենական էլեկտրաէներգիայի նկատմամբ պայմանավորված է նրա էժանությամբ, որը թույլ կտա հանրապետությանը լրացուցիչ ստանալ մոտ 9 մլն ԱՄՆ դոլար:

Ոչ ոք Սիրադեղյանին կալանավորելու պատրաստակամություն չի ցուցաբերում

Ամբաստանյալները պահանջում են Սիրադեղյանի քրեական գործն առանձնացնել իրենցից

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀՀ գլխավոր դատախազ Բորիս Նազարյանը որոշում էր ընդունել՝ Վանո Սիրադեղյանի խափանման միջոցը կալանքով փոխարինելու սույն դատական գործով տուժողների հունվարի 27-ին ներկայացրած միջնորդության կապակցությամբ: Մեկուկես ամիս ընդմիջված դատավարությունը հնարավորություն չէր ընձեռել այն ավելի վաղ ընթերցելու դատարանում: Մարտի 14-ին դատաքննությունը վարող Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքների առաջին ատյանի դատարանի դատավոր Ռազմիկ Թովմասյանը պետական մեղադրողների առաջարկով ընթերցեց գլխավոր դատախազի գրությունը՝ դատարանին ուղարկվում են տուժողների միջնորդությունում հիշատակված փաստերի ստուգման նյութերը՝ գործի հետ համատեղ ընթացք տալու (աղիր նյութերը՝ 35 թերթից):

«Դատաքննությամբ ձեռք բերված բավարար հիմքերի եւ ստեղծված համոզմունքի առկայության պայմաններում անհրաժեշտ է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 135, 136, 154 եւ 312 հոդվածների համաձայն, որոշմամբ լուծել ամբաստանյալ Վանո Սիրադեղյանի նկատմամբ որպես խափանման միջոց կալանք ընտրելու հարցը, որից հետո նոր միայն հնարավոր է անդրադառնալ դրան առնչվող օրենքով սահմանված հաջորդ ընթացակարգին», ասվում է որոշման մեջ: Ընթերցելուց հետո դատավոր Թովմասյանն արձանագրեց իր պատասխանը՝ ուղղված դատախազության որոշմանը, որի բովանդակությունը մեզ հայտնի էր դեռեւս վճռաբեկ դատարանի նախագահ Հենրիկ Դանիելյանի ասուլիսից:

Տես ► էջ 3

Դեսպան Կիրակոսյանի հանդիպումը բոստոնահայության հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թեքեյան մշակութային միության հրավերով եռօրյա այցով Բոստոն էր այցելել ԱՄՆ-ում Հայաստանի դեսպան Արման Կիրակոսյանը: ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ կապերի վարչության համաձայն, դեսպանը հանդիպում ունեցավ Թաֆթս համալսարանի դիվանագիտության եւ իրավունքի Ֆլեթչեր դպրոցի տնօրինության եւ դպրոցում ուսանող 15 երիտասարդ հայ դիվանագետների հետ եւ հանդես եկավ «Քաղաքական իրավիճակը Կովկասում եւ Հայաստանում» թեմայով դասախոսությամբ: Բոստոնահայության հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ Հայաստանի դեսպանը անդրադարձավ Հայաստանի ներքաղաքական, տնտեսական, արտաքին քաղաքականության խնդիրներին, ինչպես նաեւ հայ-ամերիկյան եւ Հայաստան-Սփյուռք փոխհարաբերություններին: Արման Կիրակոսյանը ծանոթացավ Բոստոնում գործող Ամերիկայի Հայկական գրադարանի ու թանգարանի, Հայկական ուսումնասիրությունների ու հետազոտությունների ասոցիացիայի, «Պայքար» եւ «Հայրենիք» հաստատությունների եւ այլ կազմակերպությունների գործունեությանը:

Թուրքիան կդառնա ջուր արտահանող ամենախոշոր երկիրը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիան մոտակա տարիներին կդառնա աշխարհի ջուր արտահանող ամենախոշոր երկիրը այն բանից հետո, երբ ավարտին կհասցվի «Մանավգաթ» անունը կրող նախագիծը: Թուրքական «Միլլիեթ» թերթի հաղորդմամբ, այս օրերին Թուրքիայում նշվող Կուրբան բայրամի ավարտից հետո կատալանու կազմակերպությունը թուրքական կողմին կհանձնի պատրաստի ջրամբարը, որից հետո Թուրքիան արդեն ընթացիկ տարում ջրի արտահանումից կունենա 180 մլն. դոլարի եկամուտ: Ավելի ու ավելացնելով ջրի ծավալը, հնարավոր է եկամուտը հասցնել մինչեւ 4 մրդ. դոլարի:

ՄՈՍԿՎԱ

Սալման Ռադուեւը ցուցմունքներ է տալիս

Ձերբակալվել է նաեւ չեչեն գրոհայինների գանձապետը

ՄՈՍԿՎԱ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, ՍՆԱՐԿ: Սալման Ռադուեւը երկուշաբթի երեկոյան սկսել է ցուցմունքներ տալ ՌԴ գլխավոր դատախազության քննիչին՝ անցած տարվա սեպտեմբերին Մոսկվայում բնակելի տների պայթյունների «դրվագներով»: Այն ժամանակ երկու տների պայթեցումից զոհվել էր ավելի քան 300 եւ վիրավորվել մոտ 500 մարդ:

ՌՏՌ-ի ուղիղ եթերում ԱԴԾ աջակցության ծրագրերի վարչության պետ գեներալ Ալեքսանդր Զդանովիչը չի բացառել, որ Ռադուեւը տեղեկություններ ունի Մոսկվայում տեղի ունեցած պայթյունների վերաբերյալ, քանի որ «նա Խաթաբի հետ Չեչնիայի տարածքում կազմակերպում էր ահաբեկիչների պատրաստության «Կովկաս» դպրոցը»: Գեներալը նշել է, որ Չեչնիայում հիմա «աշխատում են մի քանի հատուկ խմբեր, այդ թվում մարտական գործողությունների գոտում»: Նրանց հիմնական նպատակն է ձերբակալել հայտնի ահաբեկիչներին եւ այն անձանց, որոնք հանցակից են բնակելի տների պայթյուններին Մոսկվայում, Վոլգոդոնսկում եւ Բույնակսկում: «Դա հանպատրաստից գործողություն չէ: Մեր մարդիկ այնտեղ են վաղուց: Նրանք մի քանի մարդ են, որոնք հետախուզական աշխատանքի օպերատիվ փորձ ունեն», նկատել է նա: Նրանց աշխատանքի արդյունքն է Սալման Ռադուեւի կալանավորումը Չեչնիայում:

Անվտանգության դաշնային ծառայության տնօրեն Նիկոլայ Պատրուշեւը հաղորդել է, որ Ռադուեւի հետ միասին ձերբակալվել է «մի մարդ, որը զբաղվել է ոչ միայն Ռադուեւի ավազակախմբերի, այլեւ այլ անօրինական զինված կազմավորումների ֆինանսավորմամբ»: Ալեքսանդր Զդանովիչին ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների կողմից առաջարկվել է մեկնաբանել այն վարկածը, թե իբր ԱԴԾ աշխատակիցները Ռադուեւին խորամանկորեն հանդիպման են կանչել զենք վաճառողի տեսքով, իսկ Ռադուեւը հանդիպման է եկել «գրոհայինների ոչ անհայտ գանձապետ Խոջահմեդ Նուխաեւի հետ»: Զդանովիչի խոսքերով, «ոչ մի նման բան չի եղել, իրականացվել է հատուկ գործողություն»:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ճեղքող կայունությունը կարկասելու նախագահական եւս մեկ հրամանագիր

Սկիզբը էջ 1

Այսպիսով, այն կանխատեսումները, թե Ռոբերտ Քոչարյանի կտրուկ ելույթը եւ իրեն գերագույն հրամանատար ճանաչելու հրամանագիրը նշանակում էր «Միասնության» ներսում մարտահրավերի ձեռնոցը վերցնել եւ պատասխան ձեռնոց նետել, չարդարացան, այլ փոխակերպվեցին: Չես կարողանում հաղթել, ուրեմն բարեկամացիր: «Միասնությունը» վերջին շրջանում արդեն բացահայտ հայտարարում էր, որ Ռոբերտ Քոչարյանի հենարանը հանդիսանալ այլեւս չի կարող, առանց քաղաքական հենարանի խորհրդարանում եւ կառավարությունում ոչ մի նախագահ չի կարող արդյունավետ եւ երկարաժամկետ գործել: Ռ. Քոչարյանը մարտի 14-ին փորձ արեց ետ գրավելու հեռացող հենարանը:

Պաշտպանության նախարարությունում նոր վերադասավորում՝ հօգուտ Մանվել Գրիգորյանի

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ժամանակին զինուժերի բարձրագույն հրամանատարական կազմը նշանակելու սահմանադրական իր իրավասությունը զիջել էր պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանին: Ռոբերտ Քոչարյանը մարտի 13-ի իր հրամանագրով այդ լիազորությունը վերցրեց ներկայիս նախարար Վաղարշակ Հարությունյանից եւ նախ՝ աշխատանքից հեռացրեց ՊՆ երկու փոխնախարարներին՝ Մկրտիչ Աբրահամյանին ու Գեղամ Հարությունյանին, որոնք փաստորեն տեղ ազատեցին պաշտպանության նախարարության նոր առաջին ... ավտոմատների համար: Հանրապետության նախագահի գրասենյակի մամլո հաղորդագրությունը հավաստում է. ա) գեներալ-մայոր Մանվել Գրիգորյանը, ազատվելով առաջին բանակային կորպուսի հրամանատարի պաշտոնից, նշանակվել է ՀՀ պաշտպանության նախարարի տեղակալ, բ) գեներալ-մայոր Յուրի Խաչատուրովը, ազատվելով 4-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարի պաշտոնից, նշանակվել է ՊՆ նախարարի տեղակալ, ըստ «Ազգի» աղբյուրների, նրան ըստ ամենայնի կտրվի սպառազինությունների ոլորտը, Յուրի Խաչատուրովը կադրային զինվորական է, սահմանապահ, գ) գնդապետ Արթուր Աղաբեկյանը եւս նշանակվել է ՊՆ փոխնախարար, դ) գնդապետ Գուրգեն Մելքոնյանը, որը ժամանակին թիկունքի վարչության պետն էր, այժմ նշանակվել է ՊՆ փոխնախարար՝ վերստին թիկունքի գծով: Միաժամանակ նրան շնորհվել է գեներալ-մայորի զինվորական կոչում:

Գեներալ-մայոր Էնրիկո Ապրիամովը, ազատվելով 2-րդ բանակային կորպուսի հրամանատարի պաշտոնից, նշանակվել է ՀՀ զինուժերի գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ: Երեք գնդապետ դարձել են կորպուսի հրամանատար. գնդապետ Սեյրան Սարոյանը՝ 2-րդ բանակային կորպուսի, Լեւոն Երանոսյանը՝ 1-ին կորպուսի, Հայկազ Բաղմանյանը՝ 5-րդ: Սեյրան Սարոյանը եւ Հայկազ Բաղմանյանը զուգահեռաբար ստացել են գեներալ-մայորի զինվորական կոչում: Ըստ այդմ՝ պաշտպանության նախարար Վաղարշակ Հարությունյանն այսօր ունի 6 տեղակալ՝ 4-ը նորընծա, եւ միայն Աստվածատուր Պետրոսյանը եւ Զինեւիչն են, որ պահպանել են իրենց փոխնախարարական դիրքերը:

«Միասնությունը» հրաժարվում է Սերժ Սարգսյանի դեմ արշավից

«Ազգը» հրամանագիրը ստանալուց հետո առաջարկեց նախարարի աշխատակազմի ղեկավար Սերժ Սարգսյանին մեկնաբանել նախագահի այս քայլը: Սերժ Սարգսյանը, որի հրաժարականը մինչեւ վերջերս տենչում էր «Միասնությունը», արտահայտվեց հակիրճ եւ լավատեսորեն. «Այս բոլոր մարդիկ առաջին գծի հրամանատարներ են եղել, եւ նախագահի այս հրամանագիրը կնպաստի կայունությանը»: Սերժ Սարգսյանն, ի պատասխան մեր հարցի, հայտնեց, որ ՀՀ զինված ուժերի բարձրագույն հրամանատարական կազմի այս փոփոխությունների նախագիծը չի քննարկվել նախագահին առընթեր Անվտանգության խորհրդի նիստում, որի քարտուղարը հանդիսանում է ինքը, քանզի նախագահի կողմից ԱԽ նիստ հրավիրելու ցուցում չի եղել: «Ազգին» առաջին աղբյուրներից հայտնի է, որ ԱԽ նիստի փոխարեն հանրապետության նախագահը գործուն քննարկում-բանակցություններ է ծավալել վարչապետ Արամ Սարգսյանի, ԱԺ-ում «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Անդրանիկ Մարգարյանի, «Երկրապահի» առաջին դեմքերի, ի մասնավորի՝ Մանվել Գրիգորյանի հետ: Այս հանդիպումների արդյունքում էլ, կարող ենք եզրակացնել, ծնվել է վերոհիշյալ որոշումը, թեեւ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարը նշեց, որ հրամանագիրն արդյունք է Ռոբերտ Քոչարյանի անձնական դիրքորոշման: «Միասնության» թեւը եւս այս հրամանագիրը գնահատեց իբրեւ կայունություն հաստատելու քայլ եւ առճակատումներից խուսափելու նախագահական նախաձեռնություն: Երեկ «Միասնության» քաղաքական խորհուրդը վարչապետ Արամ Սարգսյանի գլխավորությամբ քննարկել է քաղաքական բանակցությունների ընթացքում նախագահի հետ ձեռք բերած հաջողություններն ու բացթողումները: Հավելենք, որ հանրապետության նախագահը բացի «Երկրապահի» առաջին դեմքերին պաշտոններ եւ կոչումի բարձրացում շնորհելուց, զոհ տվեց նաեւ ՀԱՀ-ի գործադիր տնօրեն Տիգրան Նաղդալյանին, որի հրաժարականը պատրաստ էր մարտի 13-ին, սակայն դեռեւս ընդունված չէ: Հավաստի աղբյուրները պնդում են, որ պաշտոնեաների խորհրդում այդ հրաժարականը կընդունվի, եւ ՀԱՀ-ի գործադիր տնօրենի պաշտոնին իբրեւ «Միասնության» պաշտոնյաներ, կարող են հավակնել վարչապետի խորհրդական եւ լրատվության ու հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ Էդվարդ Միլիտոնյանը կամ Սեյրան Շահսուվարյանը: Նախագահն իր կողմից կատարեց այս զիջումները՝ փոխարենը պահպանելով ամենակարեւորը՝ իր աշխատակազմի ղեկավար Սերժ Սարգսյանին, որի հրաժարականը «Միասնությունը» չի պահանջի՝ համենայն դեպս, ներկա փուլում: Իշխանությունը չկորցնելու համար այն պետք է առժամանակ զիջել՝ դրանով իսկ հնարավոր է պահպանել դիրքերը: Ռոբերտ Քոչարյանը հոկտեմբերի 27-ից հետո կառավարությունը կազմելու եւ նրա կառուցվածքը որոշելու հիմնական լիազորությունը զիջեց Արամ Սարգսյանին, իսկ երեկ «Երկրապահին» ընծայեց ռազմական ոլորտը՝ շրջանցելով պաշտպանության նախարար եւ կադրային զինվորական Վաղարշակ Հարությունյանին: Հայաստանում կայունության նոր փուլ է սկսվում, առայժմ, սակայն, այդ կայունությունը դարձյալ մեծ կարկասանի տպավորություն է թողնում:

ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ԱՄԲԻՈՆ

Մտածել, նպատակը ճշտել, հետո՝ գործել

ԱԺՄ առաջնորդ Վ. Մանուկյանը աջ ու ձախ քննադատեց ներկա իշխանություններին (ԱԺՄ վերջին համագումարում) եւ վստահորեն առաջարկեց այսօրվա դժվարին տնտեսական եւ քաղաքական վիճակից դուրս գալու սեփական ծրագիրը:

Բայց ինձ, որպես քաղաքացու, հիմա ավելի քիչ են հետաքրքրում ներկա թերությունների մեղավորների անունները: Ինձ հետաքրքրում են կոնկրետ միջոցները: Այսինքն՝ ի՞նչ քայլեր պետք է անենք, որ ինչ-որ բանի հասնենք: Իսկ պարոն Մանուկյանը, կոնկրետ խոսելով եղած թերությունների մասին, միայն ընդհանուր արտահայտվեց ապագայի բարելավման վերաբերյալ, առաջարկելով արտահերթ նախագահական ընտրություն եւ հետո բոլոր հեղինակավոր քաղաքական ուժերի հետ մշակել բարի ապագայի ծրագիր:

Այստեղ կոնկրետ միայն մի բան է երեւում՝ վաղաժամ փոխել ներկա նախագահին, որովհետեւ Մանուկյանն ինքն է վաղուց ցանկանում նախագահ դառնալ: Բայց, մեր խորին համոզմամբ, յուրաքանչյուր քաղաքացու համար պետք է ավելի կարեւոր լինի պաշտոնյայի ծրագիրը, քան նրա անունը: Այդ ճշմարտությունը կարելի է ապացուցել հենց Վ. Մանուկյանի անցյալից վերցրած օրինակով: 1990 թ. Մանուկյանը մեծ համբավ ձեռք բերելով միտինգներում, դարձավ վարչապետ: Նա իր ծրագրում ճիշտ բան առաջարկեց՝ անարդյունավետ խորհրդային կոլտնտեսություններն ու սովխոզները մասնավոր ֆերմերային տնտեսությունների վերածել: Բայց ի՞նչ ճանապարհով՝ ծրագրում մշակված չէր: Եվ հետեւաբար մինչեւ վերջ չմտածվածի, շտապողական արածի հետեւանքով մեր տնտեսությունը միանգամից հայտնվեց ճգնաժամի մեջ:

Այսօր էլ նույն Մանուկյանը մեզ լավ բան է առաջարկում՝ բարելավել մեր կյանքը: Եվ նույն ձեւով, ընդհանուր դեկլարատիվ բառերով: Ո՛չ: Դա բարելավման ուղի չէ: Այդպիսով մենք կարող ենք ավելի վատ վիճակում հայտնվել: Հետեւաբար, սկզբում եկեք մեր հնարավորությունները գործնականում ուսումնասիրենք, մեկը մյուսի հետ կապենք, իրատեսական ծրագիր մշակենք եւ միայն հետո ժողովրդին ներկայացնենք: Ոչ թե լավ նպատակով գործը սկսենք եւ միայն հետո մտածենք:

Ինչ վերաբերում է գործող նախագահին, պետք է կույր լինես կամ անձնապես շահագրգռված, որ չնկատես նրա լավ եւ արդար աշխատանքը՝ առաջին նախագահի համեմատությամբ: Իսկ եթե պարոն Մանուկյանը կարող է այսօրվա դժվարին, խճճված վիճակում ավելի շատ բան անել, թող կոնկրետ ծրագրում ցույց տա, որ մենք տեսնելով՝ ցանկանանք նոր նախագահ ունենալ: Ոչ թե ընդհանուր, «գեղեցիկ» բառերի հավատալով՝ մեր գլխին նոր փորձանք բերենք, դրությունը ավելի շիկացնենք:

ԱՐԿԱԴԻ ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ

«Գրանդ տոբակոյի» հետ պայմանագրերի կնքումը շարունակվում է

«Գրանդ տոբակո» հայ-կանադական համատեղ ձեռնարկության Արարատի մարզի գործակալությունում ծխախոտագործների հետ արդեն կնքվել է 440 պայմանագիր, որի համաձայն ծխախոտի ցանքի համար կհատկացվի 800 հա հողատարածք: Ցանքի հետ կապված նախապատրաստական աշխատանքների համար կանխավճար է ստացել 16 ծխախոտագործ (2 մլն 700 հազար դրամ, որը կբավարարի 100 հեկտարի): Մարզի որոշ գյուղացիներ դեռեւս անցած տարվանից պարտք են «Գրանդ տոբակոյին»: Ի դեպ, ընկերությունը ֆինանսավորում է ընդհանուր ծախսերի 30 տոկոսը, իսկ գումարի 10 տոկոսը տրվում է նախացանքային աշխատանքների համար:

Ինչպես նշեց մարզի գործակալության ավագ գիտաշխատող Գուրգեն Ալեքսանյանը, նախորդ տարվա համեմատ պայմանագիր կնքողների թիվը գրեթե կրկնապատկվել է: Պայմանագրերի կնքումը կշարունակվի մինչեւ հունիսի սկիզբը: Ծխախոտագործներին արդեն հատկացվել է 21 կգ «Հոբելյանական-8» սորտի սերմացու, որը կբավարարի 420 հա ցանքի: Մնացած տնտեսությունները հիմնականում ապահովված են սերմացուով:

ՆԵԼԼԻ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

2001-ին կանցկացվի «Մարդը եւ տիեզերքը» միջազգային կոնֆերանս

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2001 թ. աշնանը Հայաստանում նախատեսվում է կազմակերպել «Մարդը եւ տիեզերքը» թեմայով կոնֆերանս՝ Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի եւ Գիտությունների ֆրանսիական ակադեմիայի համատեղ ջանքերով: Վատիկանում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սարգսյանի (նստավայրը՝ Լոնդոն) նախաձեռնությամբ՝ կոնֆերանսի նախապատրաստական աշխատանքները սկսելու, ինչպես նաեւ երկու ակադեմիաների միջեւ համագործակցությունը զարգացնելու նպատակով առաջիկայում տեղի կունենան գիտնականների փոխայցելություններ: ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ կապերի վարչության տվյալներով, առաջին այցելությունը կիրականացի հայկական կողմը՝ այս տարվա ապրիլի երկրորդ կեսին:

Ցավակցություն

«Հայոց ցեղասպանությունից վերապրածների» միությունը խորապես վշտացած է միության նախագահի տեղակալ, Հայրենական պատերազմի, աշխատանքի, հայրենակցական շարժման վետերան, երկարամյա հասարակական գործիչ

ԴԵՐԵՆԻԿ ՍԱՐՈՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ եւ ցավակցում է հանգուցյալի ընտանիքին ու հարազատներին:

«Երեւանի ավագանիներ» հասարակական կազմակերպությունն աջակցում է Հայաստանում տեղական ինքնակառավարման համակարգի կայացմանն ու զարգացմանը

ՀՀ սահմանադրության ընդունումից հետո 1996 թ. ստեղծվեց տեղական ինքնակառավարման նոր համակարգ. ժողովրդի ներկայացուցչական մարմինները տեղերում հանդիսացան ավագանիները, որոնց միջոցով էլ իրագործվելու են ժողովրդի կամքը տեղական նշանակության հարցերի լուծման գործընթացում: Երեկ «Երեւանի ավագանիներ» հասարակական կազմակերպությունը, 100 ներկայացուցիչ անդամներով, Թեքեյան կենտրոնում հրավիրել էր համաժողով, որն էլ բացեց հասարակական կազմակերպության նախագահ Ռ. Գաբրիելյանը: Համաժողովի ընթացքում մի շարք փոփոխություններ մտցվեցին կազմակերպության կանոնադրության մեջ: Հաշվետվություն ներկայացնելուց զատ, ներկաները մշակել էին բանաձեւ, որտեղ հիմնական շեշտը դրված էր օրեցօր ահագնացող աղքատությանը, երկրում խորացող քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական ճգնաժամին նշելով հանրապետությունում ժողովրդավարության անկման փաստը, հատկապես տեղական ինքնակառավարման մարմինների (ավագանու) չկայանալը՝ պատճառաբանելով, որ դա օրենսդրական թերացումների եւ իրացման մեխանիզմների արդյունք է: Իսկ թաղային համայնքների բյուջեներում դոտացիոն մասի թերացումը դարձել է անլուծելի: Այս եւ նման շատ հարցերը լուծելու համար կազմակերպությունը մշակել է մոտ 50 օրենսդրական առաջարկներ ու ներկայացրել ԱԺ քննարկմանը: Համաժողովի ընթացքում վերստուգիչ հանձնաժողովը մանրամասն բացատրություններ տվեց 3 մլն դրամի մուտքային ծախսերի եւ 825 հազար դրամի (որը գոյացել է համայնքների մուծումներից) մասին, որոնք հիմնականում բաժին էին ընկել գույքի ձեռքբերման, ռադիո եւ հեռուստատեսային հաղորդումների, վարձավճարների եւ այլ ծախսերի վրա: Իսկ հարցերից հարցը ավագանիների իրավասություններն ու գումարային հատկացումներն էին, որոնք հնարավորություն կտան ավագանու անդամներին (որոնցից շատերը հավաքել են ԱԺ պատգամավորից երեք անգամ ավելի ձայն) աջակցել ու օգնել իրենց ընտրողներին, այլ ոչ թե փախչել նրանց տեսնելիս կամ հանդիպելիս: «Իրավունքները պետք է տոկել», այս առաջարկը հնչեց Կենտրոն համայնքի ավագանու անդամ Եդիգարյանի կողմից:

ՄԱՐԻՆԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրեն ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն /562941
Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ճապոնական պատվիրակության կազմում են ներկայացուցիչներ «Միցուի», «Իտոչու», «Միցուբիսի», «Սումիտոմո», «Նիսշու Իվայի» և «Մարուբենի» ընկերություններից: Հիշեցնենք, որ ԽՍՀՄ փլուզումից հետո ճապոնացիները մեծ հետաքրքրություն ցուցաբերեցին ԱՊՀ շուկայի նկատմամբ՝ արագորեն ընդլայնելով իրենց գործունեությունը և հաստատվելով այդ շուկայում: Հայաստանի տնտեսության հանդեպ հետաքրքրությունը ևս ի սկզբանե մեծ է եղել. ճապոնացիներին հետաքրքրում էին հատկապես էներգետիկայի, լեռնարդյունաբերության, տրանսպորտի, գյուղատնտեսության ոլորտները:

հարցերում Ճապոնիայի կառավարության պաշտոնական «խոստումն» է հանդիսանում, մեր գյուղատնտեսության զարգացման ի նպաստ 2 անգամ տրամադրել է դրամաշնորհ՝ 400-ական մլն իեն կազմող: Այս ընթացքում ճապոնացիների կողմից մեր գյուղատնտեսության ոլորտին են տրամադրվել նաև հացահատիկի պաշարներ, պարարտանյութ, գյուղատնտեսական մեքենաներ ու գործիքներ: Վերջերս տրամադրված երրորդ դրամաշնորհով էլ 10 հազար տոննա պարարտանյութ է ձեռք բերվել: Ինչպես նշեց փոխնախարարը, շնորհիվ ճապոնական օգնության՝ 97 թ.-ից ի վեր Հայաստանում պարենային ծրագրի աճ է արձանագրվում: Մեր գյուղատնտեսու-

ծառայեն: Փոխնախարարին ուղղված իրենց հարցադրումներում ճապոնացիները հետաքրքրված էին. բացի իրենցից, էլ ո՞ր երկրներն են հետաքրքրված մեր գյուղատնտեսության զարգացմամբ, սննդամթերքի, պահածոների ու խմիչքի ի՞նչ տեսակներ են արտադրվում ու արտահանվում, ի՞նչ երկրներ է արտահանվում մեր արտադրանքը և վաճառվո՞ւմ է արդյոք: Արտադրատեսակների թվում, ի պատասխան, հիշատակվեցին գինին, կոնյակը, ծխախոտը, պահածոները և այլն: Պահածոների առնչությամբ բնականաբար հիշատակվեց շվեյցարական «Անդրե գրուպ» ընկերությունը, որն Արարատում գտնվող ձեռնարկություններում սարքավորումներ է տեղադրել՝ խթանե-

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի տնտեսությունն ու ճապոնացի գործարարները

Մեկ էջ հայ-ճապոնական գործարար համաժողովից

Այս տարվա հունվարին Հայաստան այցելած ճապոնացի գործարարները վերստին այստեղ են: Երեկ կառավարության շենքում գումարվեց հայ-ճապոնական գործարար համաժողով, որի ընթացքում ճապոնական վեց խոշորագույն ընկերությունների ներկայացուցիչները հարցեր ուղղեցին մեր նախարարներին ու փոխնախարարներին, լսեցին նրանց զեկույցները երկրի տնտեսության այս կամ այն ոլորտի վերաբերյալ:

Այսօր Հայաստանը վերստին նոր կառավարություն ունի, և ճապոնական պատվիրակությունը, նախնական պայմանավորվածության արդյունքում եկել էր համոզվելու՝ դեռևս ուժ ունե՞ն նախկինում մշակված համատեղ ծրագրերը, և, առհասարակ, ի՞նչ ծրագրեր ունի նոր կառավարությունը: Համաժողովում նախագահողի դերում էր արտադրական ենթակառուցվածքները համակարգող նախարար Վահան Շիրխանյանը, ներկա էին նաև ֆինանսների և էկոնոմիկայի, էներգետիկայի նախարարներ Լևոն Բարխուդարյանն ու Դավիթ Զադոյանը, գյուղատնտեսության ու բնօգտագործման նախարար Զավեն Գևորգյանը, մի շարք փոխնախարարներ, Երևանի փոխքաղաքապետը և այլք: Ներկա էին նաև գործարարներ, որոնց թվում նկատեցինք «Գրանդ տոբակո» ձեռնարկության գործադիր տնօրեն Հրանտ Վարդանյանին:

Այսպիսով, համաժողովը մեկնարկեց: Ֆինանսների և էկոնոմիկայի փոխնախարարը ներկայացրեց երկրի բանկային համակարգում տիրող վիճակը, ներմուծման ու արտահանման ցուցանիշները, ֆինանսական այլ խնդիրներ: Նրան հաջորդեց գյուղատնտեսության ու բնօգտագործման փոխնախարարը, որի հանգամանալից ելույթում թվարկվեց վերջին տարիներին, 90-ականներից ի վեր, մեր գյուղատնտեսության ոլորտին տրված ողջ օգնությունը: Իսկ այդ օգնությունն իրոք զգալի է եղել. միայն 1997-ին և 98-ին «Ճապոնիայի միջազգային համագործակցության գործակալությունը, որ այսօրինակ

թյան ոլորտով հետաքրքրված են հատկապես «Իտոչու» և «Սումիտոմո» ընկերությունները, որոնցից առաջինը նախատեսում է Հայաստանում իրականացնել գյուղատնտեսության երկարաժամկետ ինտեգրման խթանիչ ծրագիր (ծախսվելիք գումարների չափը ճշտվում է), իսկ երկրորդը պատրաստվում է 10 մլն ամերիկյան դոլար տրամադրել գյուղատնտեսական մեքենաների լիզինգային կենտրոնի ստեղծման գործին: Հիշեցնենք, որ «Սումիտոմոն» այս նախաձեռնությամբ հանդես էր եկել դեռևս հունվարյան այցելության ժամանակ:

Ըստ ներկայացված տվյալների՝ ճապոնացիների աջակցությամբ Հայաստան են մուտք գործել մի քանի տասնյակ գյուղատնտեսական մեքենաներ, մնում է միայն, որ դրանք նպաստակին

լով տոմատի մածուկի արտադրությունը: Հիշատակվեցին նաև եվրամիությունը, Մ. Նահանգները և Հունաստանը, որպես մեր գյուղատնտեսության ոլորտին առավել շոշափելի խթանիչներ:

Այնուհետև զեկույցով հանդես եկավ առևտրի ու արդյունաբերության փոխնախարարը: Հետագա գործնական քննարկումները չմանրամասնելով, միանգամից տեղեկացնենք, որ կայացված որոշումների ու պայմանավորվածությունների մասին կտեղեկանանք այսօր, քանի որ տեղի է ունենալու ճապոնական պատվիրակության մամուլի ասուլիսը: Ինչևէ, արդեն ստեղծված է հայ-ճապոնական տնտեսական համագործակցության կոմիտե:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Գործազուրկներն առանց ընտանեկան նպաստի

Մարտի կեսին Գյումրիում վերջապես տեսակցվեցին 2000 թ. հունվար ամսվա թոշակներն ու նպաստները: Մեծամասամբ մարդիկ դրանով վճարեցին հացի, լույսի կամ գազի կուտակված պարտքերի մի մասը և մնացին նորից ձեռքերը ծալած՝ նամակի սպասող... Բայց շատերն այս անգամ նույնիսկ այդ հնարավորությունը չունեցան, քանի որ, ի զարմանս և ի ցավ իրենց՝ դուրս են մնացել նպաստառուների ցուցակներից: Թվով 2550 ընտանիք:

Մոտավորապես այդքան էլ կազմում է էլեկտրաէներգիայի վճարի դիմաց փոխհատուցման գումարից զրկված ընտանիքների թիվը: Քաղաքում հուսահատությունից ծնված բողոքի ու դժգոհության ալիք է բարձրացել, որը պայմանավորված է մասնավորապես մի հանգամանքով: Այսքան տարի զանգվածային գործազրկության մատնված Գյումրիում, որտեղ հանրապետության իրար

հաջորդող կառավարություններն առ այսօր գործնական ոչինչ չեն արել գեթ մեկ աշխատատեղ բացելու ուղղությամբ, նույն կառավարության սահմանած նոր կարգի հիման վրա ընտանեկան նպաստից զրկվել են հատկապես գործազուրկ մարդիկ: Նպաստառության սահմանային միավորի հաշվարկման բանաձևում ընտանիքում գործազուրկի առկայության միավորը պակասեցվել է միանգամից 5 նիշով՝ 27-ից իջնելով 22-ի: Պետությունը փող չունի:

Դրանից, ինչպես և նպաստների չափի սպասվող պակասեցումից, հիարկե, կառավարության անդամների աշխատավարձերը չեն պակասի, փոխարենը Հայաստանը շուտով կկարողանա նաև հպարտանալ պաշտոնապես գրանցված գործազուրկների թվի զգալի նվազումով:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ,
Գյումրի

ԵՐԵՎԱՆ

«Աշոտ Բլեյանի գործը մեր դեսականության գոյության փորձաքար»

Զգուշացնում են Բլեյանի ընկերներն ու գաղափարակիցները

Երեկ ճարտարապետների տանը «Ազատություն քաղբանտարկյալ Աշոտ Բլեյանին» կոչով բողոքի էին հավաքվել հասարակական կազմակերպություններ, կուսակցություններ (Սոցիալ-դեմոկրատական, լիբերալ, 21-րդ դար, Արմատ, ՀՀՇ, ժողովրդավարական հայրենիք), և կանոնուշ «Ի պաշտպանություն Աշոտ Բլեյանի» կոմիտեն:

Ասելիքը դարձյալ նույնն էր Ա. Բլեյանի դեմ հարուցված քրեական գործը քաղաքական պատվեր է: Հելսինկյան կոմիտեի տեղական գրասենյակի նախագահն էլ հավաստեց, թե Ա. Բլեյանը Հայաստանի միակ քաղբանտարկյալն է: Իրենց բանտարկյալ ընկերոջը սատարող ելույթներում Բ. Արարքցյանը, Վիգեն Խաչատրյանը, Դավիթ Շահնազարյանը երկրորդեցին Բլեյանի պաշտպանության կոմիտեի ներկայացուցչի միտքը, թե սույն գործի կնքահայրն Աղվան Հովսեփյանն է, և որ մի օղակն է փտած շղթայի, որ արդեն 2 տարի հենդինակում են անօրինական իշխանություններն իրենց անկարողությունը թաքցնելու և երկրում տիրող համակարգային ճգնաժամից հասարակության ուշադրությունը շեղելու համար: Նախկին իշխանավոր այրերը համոզված էին, որ քրեական այս գործը ոչ միայն Ա. Բլեյան անձի, այլև հայոց դեսականության և երկրում ժողովրդավարության վերջին մնացորդների դեմ ուղղված հետևողական քաղաքականություն է: Ու այդ քաղաքականությունը տվյալ դեպքում իրականացվում է իրավաբանորեն անգրագետ մեթոդներով, նշեց Ա. Բլեյանի դատապաշտպանը իր ասածը հիմնավորելով փաստով, թե գործում որպես այդպիսին չկա տուժող կողմ: «Անգրագետ կերպով կազմված ու այդպես էլ վարվող այս գործը հետագայում կներառվի իրավաբանության դասագրքերում և Գինեսի գրքում որպես անգրագիտության բացառիկ օրինակ», ավելացրեց Դավիթ Շահնազարյանը:

Այնպես որ «ժողովրդավարության ջատագով» պարոնայք վերոհիշյալ տագնապներն ու բողոքները շարադրել են մի հայտարարության մեջ, որով պահանջում են փոխել Ա. Բլեյանի նկատմամբ կիրառվող խափանման միջոցն ու ազատ արձակել նրան, այնուհետև քրեական գործը հորինած բոլոր պաշտոնյաների հանդեպ իրագործել արդարադատություն: Նույնիսկ խափանման միջոցը չփոխելու դեպքում, կարծում ենք, տեղին է դատավարության ընթացքում ամբաստանյալ Ա. Բլեյանին դուրս բերել վանդակաճաղերի ետևից: Իսկ «արդարադատության ջատագով» այրերին էլ տեղին է հարց ուղղել. ինչո՞ւ խեղված արդարադատության մասին խոսել միայն երկու տարվա կտրվածքով և ոչ ավելի՞ տասը:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Ոչ ոք Միրաքյանին կալանավորելու պատրաստակամություն չի ցուցաբերում

Սկիզբը էջ 1

Ըստ նախագահողի, այդ կապակցությամբ արված տուժողների երկու միջնորդությունները դատարանը քննարկման առարկա չի դարձրել նկատի ունենալով, որ Վանո Միրաքյանը պատգամավոր լինելով օգտվում է անձեռնմխելիության իրավունքից, և միջնորդությունը ուղարկվել է ՀՀ գլխավոր դատախազին, որպեսզի նա մտնի խորհրդարան: Սակայն այն չի կատարվել դատախազության կողմից և վերադարձվել է: Դատարանը հաշվի առնելով, որ ՀՀ Սահմանադրությամբ և քր. դատ. օր.-ով իրեն վերապահված չէ ԱԺ մտնելը և միայն դատախազին է վերապահված այդ քայլը՝ դրան չի անդրադառնում:

Դատախազության ու դատարանի «հարցուպատասխանը» գալիս է հաստատելու վաղուց ստեղծված այն տպավորությունը, որ նշված գերատեսչություններից ամեն մեկն իրենից հեռացնում է Միրաքյանին կալանավորելու նախաձեռնությունը: Տուժող Ռաֆայելյանը դժգոհ մնաց, իր իսկ

բնորոշմամբ, «խոհանոցում» կատարված հիշյալ քննարկումից և առաջարկեց քննարկումը ծավալել դատարանում: «Մյուսների կարծիքն ինձ համար շատ կարևոր է, եթե օտալ ճշտենք մեր անելիքը. կամ դադարեցնենք այս զավեշտը, կամ նորմալ պայմաններում շարունակենք դատավարությունը»: Տուժողի հայտարարությանը հաջորդեց Վանո Միրաքյանի դատապաշտպանի զարմացական բացականչությունը՝ ի՞նչ է կատարվում: Դատապաշտպանը նախահարձակ եղավ ասելով, որ եթե Միրաքյանին կալանավորելու հիմքեր կային, դրանք էլ պետք է քննարկվեին, իսկ եթե՝ ոչ, ինչո՞ւ հրապարակվեց գլխավոր դատախազի որոշումը: Փաստաբանը մեկ անգամ էլ բարձրացրեց ներկաների հիշողությունը, վերաշարադրելով իր և պաշտպանյալի կողմից դատարանում բազմիցս կրկնված այն միտքը, որ այս գործի նախաքննությունը ղեկավարել է քննիչ Աղվան Հովսեփյանը և հիմա էլ գլխավորում է մեղադրող կողմը: «Այդ գործի քննությունը որքանով օ-

բյեկտիվ կարող էր իրականացնել նա, եթե այսօր համառորեն ձգտում է հակաօրինական ճանապարհով, դատարանի միջոցով հասնել ամբաստանյալի խափանման միջոցը կալանքով փոխարինելուն, երբ դատարանը օրենքով նման լիազորություն չունի»: Փաստաբանը նկատել տվեց, որ այս շանտաժը պատրաստ է կրկնելու դատարանում այնքան ժամանակ, քանի դեռ մեղադրող կողմը չի հրաժարվել ամբաստանյալ Միրաքյանի խափանման միջոցը փոխելու և կալանք ընտրելու իր նախկին մտադրությունից:

Նախագահողը հայտնեց նաև, որ երկարատև ընդմիջման ընթացքում դիմումներ են ստացվել ամբաստանյալներ Վահան Հարությունյանից, Նորայր Թադևոսյանից և Սահակ Բալյանից, որոնք պահանջում են Վանո Միրաքյանի գործն առանձնացնել և փոխել իրենց խափանման միջոցը, որից հետո անխափան շարունակել դատական նիստը: Դատարանում նույնաբովանդակ պահանջով ընկերներին միացավ նաև ամբաստանյալ Գագիկ Պետրոսյանը, վերջինս բողոքեց դատավարությունն «անհարկի» ընդմիջելու առիթով՝ «նայում են, թե քաղաքական ուժերի պայքարի արդյունքում ով ուժեղ կլինի, որ դաս անեն»: Ամբաստանյալը խոստացավ, որ եթե մի անգամ էլ ներքաղաքական իրավիճակով պայմանավորված հետաձգեն դատական նիստը, բոլորը հացադուլ կսկսեն: Նախագահողը շտապեց ուղղել ամբաստանյալին՝ դատական նիստն անհարգելի պատճառով չի հետաձգվել: Հայտնեց նաև, որ դիմումները քննության առարկա չի դարձնում, որովհետև նախկինում նույն բովանդակությամբ դիմումներ քննարկել են, «հետո հնարավոր է անդրադառնանք»: Գագիկ Պետրոսյանին, իհարկե, չգոհացրեց նախագահողի բացատրությունը:

Դատաքննությանը վերաբերող իրավաքաղաքական մասը քննարկել-ավարտելուց հետո ասպարեզը կրկին հանձնվեց Միրաքյանի դատապաշտպանին, որը շարունակեց իր հարցերն ուղղել Վահան Հարությունյանին: Փաստաբանի հարցումները, որոնք, ըստ էության, պտույտ էին առանցքի շուրջ, հաճախակի ընդհատվում էին դատավարության մյուս մասնակիցների միջամտություններով: Հարցերը երբեմն հանվում էին նախագահողի կողմից, մեղադրող կողմն իր անհամաձայնությունն էր հայտնում որոշ հարցադրումներին, իսկ ամբաստանյալ Վահան Հարությունյանը հաճախակի ճշտում էր փաստաբանի կողմից իր խոսքերի աղավաղված մեջբերումները: Դատական նիստը դարձյալ ընդմիջվեց երկու օրով, սակայն դա չի նշանակում, թե Վանյա Սուքիասյանը սպառեց իր հարցումները Վահան Հարությունյանին: Նրա տրամադրվածությունից ակնհայտ էր, որ դեռևս երկար է զբաղվելու իր պաշտպանյալի ախոյանով: Զանձրացողներին փաստաբանը միանշանակ զգուշացրեց, որ չփորձեն միջամտել իրեն, եթե մտադիր լինի 300 հարց տալ Վահան Հարությունյանին՝ կտա իր հարցերը: Դատական նիստը կշարունակվի մարտի 17-ին:

ԱԶԳ

հարցազրույցներ

– Ըստ Ձեզ՝ երկրի համար դժվարին ժամանակներում ինչպիսին պիտի լինի եկեղեցու դերը պետության կայացման գործընթացում: Եկեղեցին պիտի արտահայտի՞ իր վերաբերմունքն ու գնահատականը քաղաքական անցուդարձերի հանդեպ՝ ցցոնացնող գործուն հանդիսանալով:

– Անշուշտ, եւ մեր Մայր աթոռ Ս. Էջմիածինն այս մտահոգությամբ էլ առաջնորդվում է: Այնտեղ է մեր ազգի հոգեւոր օրրանը, եւ յուրաքանչյուր հարց՝ քաղաքական, տնտեսական թե մշակութային, Էջմիածնում անմիջապես արձագանք է առաջ բերում: Նույնը կատարվեց եւ հոկտեմբերի 27-ի իրադարձության պարագայում, երբ բոլորս պարուրված էինք իրարամերժ զգացումներով, սկզբում՝ ցավի զգացում կար, հետո՝ վախի, թե վտանգված է պետության գոյությունը, ապա՝ հույսի, որ նման ցնցում այլեւս չի կրկնվի: Եկեղեցին համոզված էր՝ երկրի նախագահին իրենց ձեռքում խաղալիքի պես պահող ինչ-որ անհայտ ուժեր են ընդհարվել եւ այդ նպատակով ծառայեցնում են առանձին անձանց: Սակայն միայն Հայաստանում չէ, որ այսօր տագնապալի օրեր են, ողջ աշխարհում տագնապալի տրամադրություններ են: Պարզապես դրանք չպիտի դառնան ազգի տեւական վիճակ:

Մայր աթոռը մեր երկրի պատմության ողջ ընթացքում միշտ էլ խաղաղարար հրեշտակի դեր է կատարել՝ սատարելով պետությանը եւ գործելով հօգուտ ժողովրդի հանդարտ, կառուցողական կյանքի: Այս դիրքերից մեզ համար դժվար է անգամ երեւակայելը, որ եկեղեցին կարող էր եւ այլ քաղաքականություն վարել, անհավասարակշռություն սերմանել: Միանշանակ է, որ եկեղեցին պիտի անհաղորդ մնա կուսակցականության նկրտումների ու ծրագրերի հանդեպ, սակայն պիտի անպայման միջամտի ու միջնորդի, երբ երկրի քաղաքական դաշտում ընդհարումներ են, մրցակցություն ու նոր տագնապներ: Այս գործելաոճին է հավատարիմ նորընտիր Վեհափառը:

Հիմա, երբ դեռեւս լուծված չէ Արցախի կարգավիճակի հարցը, տնտեսության վիճակը եւ շատ այլ խնդիրներ կարգավորված չեն, կաթողիկոսը եռանդուն հաղորդակցվում է երկրում գործող բոլոր ուժերի հետ, փորձում պահպանել հավասարակշռությունը: Եկեղեցին մեր անհանգիստ հողում միայն աղոթող չէ, այլ՝ գործելու ուժ եւ լծակներ ունեցող մի կառույց, որը միշտ հանդես է գալիս հօգուտ խաղաղության: Չանտեսենք այն փաստը, որ եկեղեցին 88-ի երկրաշարժից ի վեր եւ մինչ այժմ բոլոր հարցերում, հատկապես՝ տնտեսական, հավատարմորեն սատարել է պետությանը՝ արտաքին օգնություն եւ միջոցներ հայթայթելով: Սակայն, ըստ իս, եկել է ժամանակը, որ պետությունն էլ գիտակցի եկեղեցու դերը, եկեղեցին միայն բարեգործ չէ: Պետություն-եկեղեցի փոխհարաբերությունը պիտի լինի ոչ թե իշխողի ու ենթակայի հարաբերություն, այլ՝ միմյանց հավասար երկու ուժերի, որոնցից մեկը երկրի ֆիզիկական հենարանն է, մյուսը՝ բարոյական:

Այսօր Հայ առաքելական եկեղեցու՝ որպես բարոյական միակ եւ պետականորեն ընդունված հենարանի, ճանաչումը եկեղեցուն հնարավորություն կտա ավելի գործուն հակազդելու երկրում օրավուր արմատացող աղանդներին: Հոգեւորականությունը տագնապած է՝ տեսնելով բարոյական վերածեւումը մեր երբեմնի գավառական քաղաքներում, տեսնելով խաղատների ու զվարճավայրերի բազմացումը՝ ի հաշիվ մշակութային կյանքի զարգացման: Մեր ամենամեծ մտահոգությունն այսօր գրքի պահանջարկի եւ ընթերցանության պահանջի նվազումն է: Կրճատվել է գրքերի տպաքանակը, տպագրվածների մեծ մասում էլ չես գտնի գեղարվեստական արժեք ներկայացնող ստեղծագործություն: Մեր գրական ընտրանին հիմա ցածրորակ ու բուլվարային վեպերն են: Ավելի լավ վիճակում չէ նաեւ մեր նկարչությունը, որ վերածվել է վերնիսաժային արվեստի:

Այս ամենը տեսնելով՝ եկեղեցին պիտի միջամտի, խորհրդական դառնա կառավարությանը, վերջինս էլ պիտի համագործակցի մեզ հետ:

Եկեղեցին հավատարիմ է հայոց պետականությանը

Սակայն պետությունն էլ պետք է գիտակցի եկեղեցու դերը

«Եկեղեցի-պետություն» միջազգային գիտաժողովը, որը տեղի ունեցավ մարտի առաջին օրերին, արձանագրեց եւս մի իրողություն. չափազանց անկատար են հարաբերությունները վերոհիշյալ երկու կառույցների միջեւ: Անկատար են թե՛ օրենսդրության, թե՛ համագործակցության ու թե՛ փոխօգնության առումներով: Եկեղեցում այսօր առավելագույնս մտահոգող հարցերի շրջանակը ներկայացնելու խնդրանքով դիմեցինք Երեւանի պետական համալսարանի աստվածաբանության ֆակուլտետի դեկան, բանասիրական եւ փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր Շահե արք. Աճեմյանին:

– Այդպիսով, որո՞նք եք համարում ամենաառաջնային երեք քայլերը, որոնք պիտի կատարի եկեղեցին:

– Նախ՝ եկեղեցին պիտի վերադառնա իր իսկական կարգավիճակին: Մենք իրավաբանորեն էլ բարձր պիտի դասվենք աղանդներից եւ կրոնական այլ կազմակերպություններից, ոչ թե ունենանք շարքային մի կրոնական կառույցի գոյավիճակ: Քանի որ սա է մեր ազգային եկեղեցին, պիտի նաեւ համապատասխան իրավունքներ ունենա: Ուրեմն եւ՝ եկեղեցին նախ պիտի տերը հանդիսանա իր տաճարների ու սեփականության, փաստացի այդպես է, սակայն իրավաբանորեն եկեղեցու զբաղեցրած տաճարների տերը պետությունն է: Մենք նորաստեղծ թեմեր ունենք, որոնց գործունեությունն այսօրինակ պատճառներով արգելակվում է: Եկեղեցու ունեցվածքը՝ վանքերը եւ այլ կառույցները պաշտոնական տնօրինողն այսօր հուշարձանների պահպանության վարչությունն է, որի գործունեությունը մեծ վերապահումով ենք գնահատում: Մեր կրոնական հուշարձաններն այսօր ոչ թե պահպանության, այլ վերաշինման կարիք ունեն, իսկ վերակառուցման իրական հնարավորություն միայն եկեղեցուն է տրված: Ի վերջո, պիտի ճշգրտենք՝ մեր տաճարներն առաջին հերթին հուշարձան չեն, այլ՝ կրոնական կառույց, աղոթատեղի: Դրանք պիտի վերակառուցվեն ու որպես աղոթատեղի հանձնվեն ժողովրդին:

Երկրորդ կարեւորագույն քայլը պիտի կատարենք կրթական համակարգ մուտք գործելով: Այս ոլորտում, կարծում եմ, դեռ շատ փակ դռներ պիտի բացենք: Անհրաժեշտ է գաղափարախոսություն մշակել՝ կրոնական ու բարոյական սկզբունքներին հիմնված եւ ներմուծել կրթության ոլորտ: Մինչ անկախացումը Հայաստանում գոնե կար խորհրդային գաղափարախոսություն, որը զսպող դեր էր կատարում: Անկախացումից հետո փորձեցին ներմուծել ազգային գաղափարախոսություն, սակայն արդյունքում առհասարակ ոչինչ չունեցանք՝ զրկվելով ինչ-որ արգելակիչ միջոցներից: Կրթությանն առնչվող մեր օրենքներում սկզբունքն այն է, թե Հայաստանում կրթության բնույթն աշխարհիկ է: Սակայն աշխարհիկը չափից դուրս անորոշ, ընդհանրական հասկացություն է, որը ոչինչ չի ասում. աշխարհիկ է, այսինքն՝ աննկարագի՞ր է, բոլորի պե՞ս է... Անհասկանալի մի ձեւակերպում, որը, սակայն լիովին արտացոլում է մեր իրականությունը, այսօր ունենք նույնպիսի աննկարագիր ու աննպատակ երիտասարդություն: Այդպիսով, եկեղեցին պիտի գործի երիտասարդության շրջանում բարոյական արժեքների վերականգնման ուղղությամբ, քանզի նոր սերունդը յուրացրել է արդի աշխարհում եղած ամենայն վատն ու ցածրորակը:

Մենք ավելի քան մեկ տարի է կրթության եւ գիտության նախարարության հետ բանակցում ենք, որպեսզի կրթության օրենքում փոփոխություն արվի, գրավոր՝ նախաձեռնությամբ դիմել ենք Ազգային ժողով, որպեսզի դպրոցներում կրոնի պարտադիր ուսուցման հարցը լուծվի եւ այլն: Այս հարցերն անհրաժեշտ է հնարավորինս արագ լուծել, քանի որ աղանդավորությունն իր գործունեությունը սկսում է հենց դպրոցներից՝ ամեն միջոցով թափանցելով այնտեղ եւ մասամբ սերնդի շրջանում տարածելով իր ուսմունքը: Եկեղեցին եւ պետությունը պիտի հակազդեն այդ վարակին՝ յուրաքանչյուրն իր ձեւով:

Մենք պիտի սերմանենք կրոնի ճշմարիտ դրույթներ, պետությունը պիտի կույր չձեւանա հոգեորսության այս աղետալի երեւույթի հանդեպ, հատկապես երբ հաշվի առնենք, որ Հայաստանում հոգեորսությունը պաշտոնապես արգելող օրենք կա ընդունված: Օրենքը կա, բայց չի գործում: Յուրաքանչյուր դպրոցում գոնե մեկ ուսուցիչ կա, որ Եհովայի վկա է, ավետարանչական կամ որեւէ այլ աղանդի հետեւորդ: Իսկ մեր պետությունը շարունակում է «երազել» եվրախորհրդին անդամակցելու եւ նրա առաջադրած պայմանների մասին՝ սեփական ժողովրդին անպաշտպան թողնելով աղանդների առջեւ...

Այս մտահոգությունից էլ պիտի բխեցնեմ մեր երրորդ ձեռնարկելիք քայլը՝ պետության հետ համագործակցության ոլորտների ու ծրագրերի ճշգրտումը, ինչը կվավերացվի եկեղեցի-պետություն համաձայնագրում: Վերջին կես տարվա ընթացքում համաձայնագրի վերաբերյալ բանակցություններն անընդմեջ են եղել, եւ շուտով, կարծում եմ, փաստաթուղթը կներկայացվի հանրությանը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

«Հայաստանյան մամուլում ամենից շատ զարմացնում է այդքան շատ սուբյեկտիվիզմը»

Ամերիկյան լրագրողի կարծիքը հայաստանյան մամուլի, ազատ լրագրության ու պրոֆեսիոնալիզմի մասին

Վերջերս շատացել են լրատվամիջոցների կողմից փոխադարձ «ցեխաշպրտոցները»: Որքան լարվում են ներքաղաքական խժդժությունները, այնքան ավելի ակնհայտ է դառնում մամուլի դիրքորոշումների բեւեռացումը: Որեւէ կարեւոր իրադարձությունից հետո լրատվամիջոցների արձագանքը մոտավորապես այսպիսին է՝ ամբողջը կամ սեւ է, կամ կարմիր, եւ ոչ մի դեպքում սպիտակ: Ցավալիորեն մեր այսօրվա իրականության մեջ լրագրողական պրոֆեսիոնալիզմը մնացել է երկրորդ պլանում: Սա մեզանում շրջանառվող կարծիքն է: Ի՞նչ է մտածում օտար լրագրողը դրսից, չեզոք աչքով գնահատելով հայաստանյան մամուլը: Ներկայացնում ենք ամերիկացի փորձառու լրագրող տիկին Ջանին Փերի Ֆրենդի հետ հարցազրույցը: Նա մոտ երկու տասնամյակ աշխատել է ամերիկյան թերթերում, ամսագրերում, միջազգային գործակալություններում, այդ թվում՝ 10 տարի թերթերի ամենամեծ «Գանեթ» կոնսորցիումի մի քանի թերթերում, «Բիզնես ուիկ» ամսագրում: Ներկայումս տիկին Ֆրենդը Հայաստանում գործող «Promedia» պրոֆեսիոնալ մամուլի ծրագրի խորհրդատուն է: Այդ ծրագրով նա մինչեւ այստեղ գալն աշխատել է Մեքսիկայում, Չեխիայում ու Ռուսաստանում:

– Ինչպե՞ս եք գնահատում խորհրդային եւ այժմ հետխորհրդային լրագրողական դպրոցների միջեւ եղած տարբերությունները:

– Շատ մեծ տարբերություն կա Մոսկվայի, Պրահայի ու Երեւանի դպրոցների միջեւ: Մոսկվայի ու Պրահայի համեմատ Երեւանում լրագրողները շատ ավելի քիչ ագրեսիվ են: Եթե առաջինները ավելի հակված են ոչ բարենպաստ նյութեր տպագրելուն, ապա վերջիններս կարծես ձգտում են գրել ավելի շատ պաշտոնական նյութեր: Այնպիսի տպավորություն եմ ստացել, որ հայաստանցի լրագրողները քաղաքական կուսակցությունների, ղեկավար շրջանակների ազդեցության տակ են: Այն, ինչ անում են այստեղի լրագրողները, տարբեր նախարարությունների ու պաշտոնական օղակների լրատվության ու հասարակության հետ կապերի բաժինների գործն է: Իսկ ԱՄՆ-ում գրում են այնպիսի բաների մասին, որոնք անմիջական ազդեցություն կունենան ընթերցողների ավելի լայն շրջանակների վրա, ավելի շատ հասարակական խնդիրների, մարդկային հետաքրքրությունների մասին: Նյութերում շատ քիչ են կարծիքները, եւ եթե դրանք կան, ապա՝ անպայման աղբյուրի հղմամբ: Ամերիկացի լրագրողների համար ամենակարեւորը նյութում արտահայտված հավասարակշռումն է: Սկզբունքը հետեւյալն է. եթե մեղադրում ես որեւէ մեկին կամ քննադատում, ապա պարտավոր ես իմանալ նրա կարծիքը, տեսակետը: Արեւմտյան լրագրության մեջ ավելի շատ մեջբերումներ են արվում, նշվում աղբյուրները: Մի կարեւոր հանգամանք եւս. ԱՄՆ-ում շատ ավելի քիչ է լրագրողի ինքնագրաքննությունը կամ ինքնավերահսկումը: Օրինակ, եթե թղթակիցները տեսնեն թերություններ բանակում, նրանք առանց վարանելու կգրեն, չնայելով, թե ո՞վ է կանգնած խնդրի ետեւում, ի՞նչ ազդեցիկ մարդիկ: Իհարկե, Պրահայում ավելի շատ, Մոսկվայում՝ ավելի քիչ, Երեւանի համեմատ, մամուլի ազատությունն զգալի էր, չկար գրաքննություն ազգային անվտանգության հարցերի վերաբերյալ–Հայաստանում ազգային խնդիրների լուսաբանումը ավելի շատ է գրաքննվում, օրինակ՝ Արցախի մասին նյութերը:

– Հետեւո՞ւմ եք ամենօրյա հայաստանյան մամուլին եւ ի՞նչ կարծիք ունեք նրա մասին:

– Ինձ ինչն իսկապես զարմացրեց այստեղ՝ ծայրահեղ սուբյեկտիվիզմն է: Այստեղ կարծիքները տեղ են գտնում թերթերի առաջին էջերում: Մինչդեռ առաջին էջում միայն ինֆորմացիան պիտի լինի՝ օբյեկտիվ, ընդհանուր հետաքրքրության փաստացի նյութերն ու օրվա ամենակարեւոր խնդիրների արծարծումը: Իսկ կարծիքները պետք է հրապարակվեն միայն կարծիքների էջում՝ «կարծիք» խորագրի տակ, որպեսզի ընկալվեն սոսկ որպես կարծիք: Քաղաքական վերլուծությունը եւս կարող է առաջին էջում լինել, բայց միայն փաստերի ու տարբեր կարծիքների վերլուծության ձեւով, առանց հեղինակային կարծիքի: Կարելի է գրել հետաքրքիր, գունավոր, բայց ոչ անպատասխանատու:

– Ձեր դիտողությունները, իհարկե, ընդունելի են, բայց բազմակողմանի կարծիքներ ու փաստեր հավաքելիս այստեղի լրագրողները հաճախ խնդիրներ են ունենում, քանի որ չունեն իրավական պաշտպանվածություն: Որքանո՞վ են Արեւմուտքում պաշտպանված լրագրողներն ու հասանելի՝ ինֆորմացիայի աղբյուրները:

– Իսկ գուցե այստեղի ինֆորմացիոն աղբյուրներն ունեն լրագրողների հետ շփման վատ փորձ: Միգուցե որոշ լրագրողներ անպատասխանատո՞ւ են եղել լուսաբանման հանդեպ, իրենցից հետո մյուս թղթակիցների առջեւ փակելով բոլոր կամուրջները: Ի վերջո, կարելի է լավ հարաբերություններ հաստատել մի քանի աղբյուրների հետ, եթե մի աղբյուրը անհասանելի է, պետք է կարողանաս մյուսներին դիմել: Ամ հոկտեմբերյան իրադարձություններից հետո ես մնացել էի ապշած, որ այստեղի լրագրողներն ուղղակի իրենց «չէին կոտրում»՝ նյութեր հավաքելու համար: Նրանք պարտավոր էին ցուցադրել իրենց ողջ կարողությունը: Մի քանի լրագրողներ անգամ եղել էին դահլիճում եւ կարող էին հիանալի վկայություններ տալ ու մանրամասն պատմել եղածը: Ես, իհարկե, գիտեմ, որ դժվար է ինֆորմացիա հավաքելը: Ես այդ ժամանակ Մոսկվայում էի, այնտեղ գոնե ձգտում էին հնարավորինս հարուստ աղբյուրներից օգտվել: Ես հասկանում եմ ձեր բոլոր դժվարությունները, բայց միակ բանը, որ կարող եմ խորհուրդ տալ հայաստանցի լրագրողներին՝ դուք պարտավոր եք հնարավորինս ընդլայնել ու զարգացնել ձեր աղբյուրները: Մի փոքրիկ նկատառում եւս. ես նկատել եմ, որ այստեղի շատ լրագրողներ տեղի-անտեղի ձայնագրիչ են օգտագործում՝ դրանով վախեցնելով մարդկանց: Մեզ մոտ համարվում է ոչ պրոֆեսիոնալ, երբ սովորական մարդկանց հետ փողոցում հաղորդակցվելիս օգտագործվում է ձայնագրիչ:

– Խորհրդային լրագրության մեջ բարձրագույն աստիճանը հրապարակախոսությունն էր: Արեւմուտքում ե՞ւս:

– Արեւմտյան լրագրության մեջ կան «կոլումնիստներ», որոնք թերթերում ունեն իրենց առանձին սյունը, եւ ինչ ուզում գրում են, որն ընդունվում է որպես նրանց անձնական կարծիք: Կա մի մեծ տարբերություն այդ երկու վերլուծաբանների միջեւ. խորհրդային դպրոցում հրապարակախոսը գաղափարախոսական գիծն էր առաջ տանում, իսկ կոլումնիստներն ուղղակի ազատորեն արտահայտում են իրենց կարծիքը այս կամ այն խնդրի շուրջ:

– Այսօրվա հայաստանյան շատ թերթեր քննադատվում են դեղին լինելու մեջ: Նկատվում է նաեւ «դեղինացման» միտում: Ինչպե՞ս եք գնահատում այդ փաստը:

– Ի տարբերություն այստեղի, ԱՄՆ-ում թերթերը տարբերակված են, կան լուրջ, սոլիդ ու տաբլոիդային թերթեր, վերջինները գրում են ամեն ինչի մասին: Այդ թերթերն, ի դեպ, ավելի բարձր են վարձատրում իրենց լրագրողներին: Բայց եթե լրագրողն աշխատում է նման մի թերթում, էլ հնարավորություն չունի լուրջ թերթում աշխատելու: Այսինքն՝ մեզանում ամեն ինչ տարբերակված է: Ասել, որ տաբլոիդներն ավելի ընթեռնելի են, սխալ կլինի, քանի որ այնպիսի հզոր թերթեր, ինչպիսիք են «Նյու Յորք թայմսը», «Վաշինգտոն փոստը», «Լոս Անջելես թայմսը» լուրջ թերթեր են եւ ունեն ամենաբարձր տպաքանակը:

– Դուք կարծես միայն բացասական երեւույթներ եք նկատել մեր մամուլում, որեւէ դրական բան չե՞ք տեսնում:

– Ես տեսնում եմ, որ այստեղի լրագրողները ձգտում են, փորձում են աշխատել: Շատ լավ հնարավորություններ կան պրոֆեսիոնալ ժուռնալիստիկա ունենալու համար: Լավ կլիներ այսքան շատ մանր թերթերի փոխարեն Հայաստանն ունենար երկու իսկապես լավ թերթ՝ ֆինանսապես անկախ, որտեղ կկենտրոնացվեր գովազդային շուկան եւ որոնք կտեղեկացնեին անմիջականորեն մարդու կյանքի վրա ազդող երեւույթների մասին: Հայաստանում այնքան շատ գրելու բան կա, թեմաներն ուղղակի «լցված են» փողոցում, որի մասին կերազեին ամերիկացի լրագրողները: Եթե անցնեն վատ ավանդույթները, այստեղ իսկապես հնարավոր կլինի զարգացնել լավ լրագրություն:

Հարցազրույցը վարեց
ԳԱՅԱՆԵ [illegible]

ԱԶԳ

միջազգային

ՓԱՐԻԶ

Հայաստանը շահեց 6 մրցանակ

Մարտի 6-ին Փարիզի «Կոնկորդ Լաֆայեթ» հյուրանոցի ճաշկերույթների սրահում տեղի ունեցավ «Արկ Էրոպ» մրցանակների հանձնման արարողություն, ինչպես հաղորդել էինք երեկ: Դրանք շնորհում է «Գործարար նախաձեռնության կառավարում» հաստատությունը բոլոր բնագավառների (ծանր արդյունաբերություն, ծովային նավահանգիստներ, շինարարություն, տրանսպորտ, սնունդ, զբոսաշրջություն, նորաձեւություն, ապահովագրական ընկերություններ, մամուլի գործակալություններ, հեռուստաընկերություններ եւ այլն) տարբեր ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների: Միջազգային համբավի տեր հաստատությունը յուրաքանչյուր բնագավառում ընտրություն կատարելիս օգտվում է որակյալ փորձագետների ծառայություններից. դրանք իրավաբաններ են ու բժիշկներ, սոցիոլոգներ ու գիտնականներ, տնտեսագետներ ու լրագրողներ:

Հիշյալ արարողության ժամանակ թեկնածու ձեռնարկություններն ու կազմակերպությունները ներկայացնում էին 147 երկիր:

Սրահում երկու սեղան զբաղեցրած Հայաստանն աչքի ընկավ հայտնվելով 6 մրցանակ նվաճած սակավաթիվ երկրների ցանկում: Հայ երջանիկ դափնեկիրներն են «Ջերմուկ» հանքային ջուրը, «Թամարա» տաղտաղակը, խաղալիքների հայթայթման ԱՏՏՍ ՍՊԸ-ն («Մեշոկ տատը»), էլեկտրոնային սարքավորումների վաճառահանման «Արայ» ֆիրման, Կատանի հանքաքարի կորզման կոմբինատը եւ «Արմենիա» մասնավոր հեռուստաընկերությունը:

Արարողությունից հետո հանդիպեցինք հայ ներկայացուցիչների հետ, որոնք, անկասկած, շտապում էին արտահայտել իրենց խորին գոհունակությունը:

«Ջերմուկ» գործարանի տնօրեն Աշոտ Արսենյանը մաղթեց, որ մրցանակը միջազգային մակարդակով հանգեցնի նոր հաջողությունների, եւ որ ֆրանսիահայ մեր հայրենակիցների ջանքերով տեղ գրավի ներմուծող երկրների շարքում, որոնցից են ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը, բալթյան երկրները, Քուվեյթը, Դուբայը եւ այլն:

Կատանի կոմբինատի ղեկավար Զավեն Հարությունյանն ընդգծեց, որ սա ձեռնարկության երրորդ մրցանակն է, եւ որ կոմբինատն աշնանը եվրոպայի «Ոսկե գլոբուս» 40 հազար դոլարանոց մրցանակի հավակնորդ է լինելու: Դրա արտադրատեսակներն արտահանվում են ավստրիական, իրանական, ռումինական, շվեյցարական եւ այլ ընկերությունների կողմից: Վերջերս այս բնագավառում ֆրանսիական մի ընկերության համագործակցության առաջարկը մերժվեց գների հետ կապված տարաձայնությունների պատճառով:

«Արայ» ֆիրմայի տնօրեն Արա Պետրոսյանն ընդգծեց, որ Հայաստանից դուրս իրենք մասնաճյուղեր ունեն Թուրքմենստանում, Դուբայում եւ Արաբական Միացյալ Էմիրություններում: Ներմուծումները կատարվում են Ասիայից ու Եվրոպայից, իսկ արտահանման գլխավոր ուղղություններն են ԱՊՀ-ն եւ Աֆրիկան:

«Թամարա» տաղտաղակի գործարանի տնօրեն Բորիս Հովհաննիսյանն ընդգծեց, որ իրենք միջազգային չափանիշների հավաստագիր ստացած առաջին հայ արտադրողն են: Դա թույլ է տվել մուտք գործել ԱՄՆ-ի եւ Կենտրոնական Ասիայի շուկաներ: Հենց արարողության ժամանակ «Թամարան» առաջարկություն ստացավ Մարսելից: Տնօրենի կարծիքով, մեր մրգերի համն ինքնին կանխորոշում է իրենց տաղտաղակի հաջողությունը:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանում խոշոր ֆիրմաների խաղալիքներ վաճառահանող միակ խանութի՝ ԱՏՏՍ ՍՊԸ-ի («Մեշոկ տատ») փոխնախագահ Կարեն Մնացականյանին, նրա կարծիքով, այս ուրախալի իրադարձությունը թույլ է տալիս ակնկալել Հայաստանի տնտեսության ամրապնդում: Մրցանակների շնորհումը միջազգային շուկայում առաջին քայլերն անելու պատեհություն է տալիս:

Մաղթենք, որ այդ հույսն իրականանա, քանզի հաջողության նախանշաններն արդեն իսկ տեսանելի են:

ԱՐՄԻՆԵ ԱԶԻԶՅԱՆ
Փարիզ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Յոթ հավակնորդներ ստացել են Վրաստանի նախագահի թեկնածուի մանդատներ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 14 ՄԱՐՏ, ՍՆԱՐՔ: Վրաստանի ընտրական հանձնաժողովը պաշտոնապես գրանցել է Վրաստանի նախագահի յոթ թեկնածուների: Այդ մասին լրագրողներին հաղորդել են Վրաստանի ԿԸՀ կազմակերպչական բաժնում: Վեց թեկնածուների լիազոր ներկայացուցիչներին մանդատներ տրվել են մարտի 10-ին, նրանց պաշտոնական գրանցման օրը: Նախագահի եւս մեկ թեկնածու «Վրաստանի առաջադիմական կուսակցության» առաջնորդ, անկախ թեկնածու Վաժա Ժղենտին մարտի 13-ին անձամբ ներկայացել է ԿԸՀ՝ մանդատ ստանալու:

Սիրիայում ձեւավորվել է նոր կառավարություն

Մարտի 13-ին Դամասկոսում հայտարարվել է սիրիական նոր կառավարության ձեւավորման մասին՝ Մուհամադ Մուսթաֆա Միրոյի գլխավորությամբ: Նոր կազմն ընդգրկում է 37 անդամ, որոնցից 23-ը նոր նախարարներ են: Նախկին նախարարները պահպանել են իրենց պաշտոնները՝ արտգործնախարար Ֆարուք Շարաան, պաշտպանության, ներքին գործերի, էկոնոմիկայի եւ ֆինանսների նախարարները: Դամասկոսի քաղաքական աղբյուրները նշել են, որ նոր կառավարության ջանքերը կենտրոնանալու են տնտեսական եւ վարչարարական բարեփոխության վրա, մանավանդ որ նոր վարչապետը 20 տարվա ընթացքում ղեկավարել է սիրիական 3 նահանգ եւ հայտնի է կառավարման իր հմտությամբ:

Ա. Մ.

Քլինթոնը երկարաձգել է Իրանի հետ ԱՄՆ նավթային գործարքների արգելքը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը երկարաձգել է Իրանի հետ ԱՄՆ նավթային գործարքների արգելքը: Իրանյան նավթի նկատմամբ արգելք է հաստատվել 1995 թվականին եւ, ըստ օրենքի, ԱՄՆ նախագահը պետք է ամեն տարի վերանայի այդ արգելքը: Քլինթոնը հայտնել է, թե Իրանի իշխանությունները շարունակում են աջակցել միջազգային ահաբեկչությանը եւ խոչընդոտում են մերձավորարեւելյան խաղաղ գործընթացը: Ըստ BBC-ի, ԱՄՆ կառավարության անդամները մասնավոր կարգով հավանական են համարում, որ ԱՄՆ-ը կարող է վերացնել իրանյան գորգերի ու ձկնկիթի արտահանման արգելքը՝ որպես բարեփոխական նախագահ Մոհամմադ Խաթամիի նկատմամբ բարի կամքի դրսեւորում:

Իսրայելը դարձյալ ռմբակոծում է Լիբանանի տարածքը

Մարտի 13-ին իսրայելական օդուժը ռմբակոծել է պաղեստինյան «Ֆաթհ-Ինթիֆադա» շարժման եւ «Պաղեստինի ազատագրության ժողովրդական ճակատի» դիրքերը, որոնք գտնվում են Լիբանանում՝ սիրիական սահմանի մոտ: Հայտնի է, որ այս 2 կազմակերպությունները առարկում են պաղեստինա-իսրայելական «Օսլոյի» համաձայնագրերին: Դիտորդները նշյալ հարձակումները կապում են Լիբանանի նախագահ Էմիլ Լահուդի մարտի 8-ի հայտարարության հետ, թե Լիբանանը պատրաստ չէ Իսրայելին պաշտպանել փախստական պաղեստինցիների որեւէ գրոհներից՝ երկրի գրավյալ հարավից իսրայելցիների միակողմանիորեն դուրս գալուց հետո: Իսկ Լահուդի այս զգուշացումը կատարվել էր, երբ մարտի 5-ին իսրայելական կառավարությունը հավանություն տվեց վարչապետ Բարաքի նախագծին, թե իր զորքերը հեռացնելու է Լիբանանի հարավից՝ Բեյրութի եւ Դամասկոսի հետ համաձայնագիր կնքելով կամ էլ միակողմանիորեն:

Միեւնույն ժամանակ, իսրայելական ռազմանավերը նոր ագրեսիա են իրագործել լիբանանյան Սուր քաղաքի մոտ գտնվող եւ բանակին պատկանող ստուգման մի դիրքի վրա, սպանվել են 1 զինվոր եւ 1 քաղաքացի, վիրավորվել՝ 3 հոգի, որոնցից 2-ը զինվորներ են:

Ա. Մ.

Որքանո՞վ է արդար արդարադատությունը

Թվում է՝ Նյույորքցուն այլեւս չես զարմացնի, սակայն Ամադու Դայալոյի պատմությունը ցնցեց բոլորին: Նա ամեն տարի աշխարհի չորս ծայրերից Նյու Յորք ձգտող հազարավոր էմիգրանտներից մեկն էր, աշխատասեր ու ժպտադեմ, որին սխալմամբ Բրոնքսի իր տան բակում գնդակահարեցին չորս գաղտնի գործակալներ՝ ութ վայրկյանում արձակելով 41 գնդակ, որոնցից 19-ը հասան նշանակետին: Բոլորը համաձայն են՝ Դայալոյի մահը ողբերգություն էր, իսկ օրենքի տեսանկյունից՝ հանցագործությո՞ւն էր արդյոք: Մարտի սկզբին գործակալներին հաջողվեց համոզել բազմազգ ատենակալներին, որ կատարվածը հանցագործություն չէր, այլ դժբախտ պատահար, սխալմունք: Ոստիկանները՝ Քենթ Բուսը, Շոն Քերոլը, Էդվարդ Մակելոնը եւ Ռիչարդ Մրֆին գրկեցին միմյանց եւ իրենց դատապաշտպանին ու անխոս լքեցին դատարանի դահլիճը: Պատմությունը գուցե այսքան հնչեղություն չստանար, եթե Դայալոն սեւամորթ, իսկ չորս գործակալները՝ սպիտակամորթ չլինեին: Ելույթները՝ աֆրիկյան ամերիկացիների եւ սպիտակամորթների միջեւ գոյացած հսկայական անդունդի եւ ազգային խտրականության մասին, կրկին իրենց գագաթնակետին հասան: Մարդկանց առանց այն էլ խարխլված հավատն արդարադատության նկատմամբ նորից տատանվեց: Դաժանությունը, որը կարելի է արդարացնել, եթե օգնում էր արմատախիլ անել հանցագործությունը, նման «սխալների» դեպքում աններելի է: Նման դաժանության ականատեսները պետք է փնտրել ոստիկանների ուսուցման շրջանում՝ ագրեսիան ու ամենաթողությունը նրանց ներարկվում է դասական գիտելիքների հետ միաժամանակ: Սակայն պատճառներից մեկն էլ այն չէ՞, որ Դայալոն սեւամորթ էր, իսկ ըստ պաշտոնական տվյալների՝ Նյու Յորքում ազգային փոքրամասնություններն անընդհատ գտնվում են նշանառության տակ, ոստիկաններն առավել հաճախ

փողոցում կանգնեցնում ու խուզարկում են սեւամորթներին եւ լատինաամերիկացիներին, քան սպիտակամորթներին: Սակայն գործակալները երդվյալ ատենակալներին համոզեցին, որ խորապես զղջում են: Իսկ ի՞նչ էր կատարվել: 1999 թ. փետրվարի 4-ին, կեսգիշերից անց, ոստիկաններն առանց համարանիշի ավտոմեքենայով անցնում էին այն տան կողքով, որտեղ ապրում էր Դայալոն: Վերջինս կանգնած էր տան շքամուտքում, եւ Քերոլին դուր չեկավ. գուցե նա այն անձնավորությունն է, որին փնտրում է ոստիկանությունը մի շարք բռնաբարությունների մեղադրանքով: Մեքենան կանգնեցրին, Քերոլն ու Մակմելոնը դուրս եկան, ներկայացան ու փաստաթղթեր պահանջեցին: Դայալոն շրջվելով մտնում է տուն, ձեռքը տանում գրպանը եւ մի մուգ առարկա է հանում: «Զենք», գոռում է Քերոլը, եւ նրանք սկսում են կրակել, մոտենում են մյուս երկուսը, պատից ետ թռչող գնդակները դիմադարձ կրակահերթի տպավորություն են ստեղծում...

Չհասցնելով որեւէ խոսք ասել՝ Դայալոն գետին է տապալվում, «զենքը» վերցնելու համար մոտեցած Քերոլը նկատում է աֆրիկացու դրամապանակը: «Իսկ ո՞ւր է անիծյալ զենքը, գոռում է նա, ապա դիմում Դայալոյին, չմեռնես, մի մեռիր»: Վկայություն տալիս, այս տեղում Քերոլը լցրեց աչքերը: Սակայն դատաբժշկական փորձաքննությունն ապացուցեց, որ 19 գնդակներից մի քանիսը խոցել են արդեն անշարժացած մարմինը: Ոստիկանների մտքով իսկ չէր անցել, որ Դայալոն անմեղ է: Բանն այն է, որ ոստիկանը կամ գաղտնի գործակալն իրավունք ունի կրակելու մարդու վրա, երբ կասկածում է, որ նա զենք ունի: Այսօր Վիլեր Ավենյուում հավաքված սեւամորթ ու իսպանախոս բնակչության կոչերի մեծ մասն ուղղված է այս ցավալի բացթողումների, չարդարացված դաժանության եւ անպատժելիության մթնոլորտը հաղթահարելուն, որպեսզի մարդիկ համոզված լինեն, որ նման «սխալներ» այլեւս չեն կրկնվի:

Այս ցավալի պատմությունից հետո Լոս Անջելեսից հասած լուրերը կարծես յուղ լցրին կրակին: Նախկին ոստիկան 32-ամյա Ռաֆայել Փերեսը, որին մեղադրում էին ոստիկանատնից 3 կգ կոկաին գողանալու մեջ, համեմատաբար թեթեւ պատիժ ստանալու խոստումով՝ վճռել էր ազնվորեն խոստովանել ոստիկան եղած տարիներին գործած իր եւ ընկերների բոլոր մեղքերը: Խոստովանությունները սկսվեցին սեպտեմբերին, իսկ մարտի սկզբին վերսկսված դատավարության ընթացքում Փերեսն օգտագործում էր սարսափ ֆիլմերից փոխառած բառապաշարը: «Նա, ով դասում է հրեշներին, պիտի զգույշ լինի, որ ընթացքում ինքն էլ հրեշի չվերածվի», լացակումած պատմում էր Փերեսը՝ նկարագրելով բանտերում տիրող սարսափելի մթնոլորտը, դաժանությունը, կաշառակերությունն ու հանցագործությունները: Այս խոստովանությունները հիմք ընդունելով, գործից ազատվել են 20 ոստիկան, սակայն դրանց հիման վրա դժվար կլինի դատական գործեր հարուցել ոստիկանների դեմ, քանի որ ստի դետեկտորը նրա վկայությունը սուտ էր համարել, ինչը, դատապաշտպանի համոզմամբ, կազմակերպված էր: Այս առիթով հնչած ելույթների մեծ մասում պահանջ է հնչում կամ լրացուցիչ փաստեր ձեռք բերել, կամ կարճել գործը: Փերեսին հաշվի առնելով նաեւ այն փաստը, որ նա եւ իր ընկերը սպանել են անզեն հանցագործին, ապա զենքը ձեռքը տալով, տպավորություն են ստեղծել, թե նա հարձակվել է իրենց վրա, դատապարտել են 5 տարվա ազատազրկման, սակայն հնարավոր է, որ տարեվերջին նրան ազատ արձակեն: Այսօր գործին կցվել են ՀՖԲ եւս 6 գործակալներ: «Աշխատանքի անցնելուց առաջ իդեալիստ էի, խոստովանել է Փերեսը, սակայն աստիճանաբար լավի ու վատի, ճշտի ու սխալի սահմանները ջնջվեցին, եւ ես անընդհատ անցնում էի սահմանը»: Արդեն 5 ամիս արդարադատության օրգանները փորձում են վերագծել ջնջված սահմանը եւ պարզել, թե որքան մարդիկ են գտնվում այդ գծի հակառակ կողմում:

Ռ. ԱԶԻԶՅԱՆ
Ըստ «Նյուզուիքի»

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ո՞ւմ օգտին է կառավարության որոշումը

Այսօր թատրոններն ու մշակութային այլ օջախները նոր փորձության առջեւ են կանգնած: Պետությունը սահմանափակում է դրանց ազատ տնտեսավարման իրավունքները: Այսուհետեւ՝ միայն չնչին աշխատավարձ: ՀՀ կառավարության որոշումն արգելում է համատեղ ձեռնարկատիրական գործունեությունը, որն այս դժվարին ժամանակներում մշակութային եւ գիտամշակութային կազմակերպությունների գոյատեւման կարեւոր պայմաններից է:

Հայտնի եւ ցավալի փաստ է, որ վերջին տասը տարիների ընթացքում աշնանից մինչեւ առնվազն գարնան կեսը, ջեռուցման հետ կապված պրոբլեմների «մեղքով» գերազանցապես լռում են հանրապետության համերգային դահլիճները, իջնում է թատրոնի վարագույրը, գիտամշակութային հաստատությունները մտնում են տեւական «ձմեռային նիրհ»:

Հավանաբար դա է պատճառներից մեկը, որ 1999-ի հոկտեմբերի 5-ին ընդունված ՀՀ կառավարության որոշումներից մեկի կիրառումը համապատասխան օղակներում առավել հետեւողականորեն հետամուտ սկսեցին լինել միայն համերգաթատերային շրջանի վերաբացման գարնան նախօրեին:

Խոսքը վերաբերում է «Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների, գերատեսչությունների, մարզպետարանների, Երեւանի քաղաքապետարանի, ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի եւ դրանց ենթակայության պետական մարմինների (բյուջետային հիմնարկների) տնօրինության տակ գտնվող շենքերի ու շինությունների տարածքների օգտագործումը կանոնակարգելու մասին» ՀՀ կառավարության թիվ 624 որոշմանը:

Դրանում մասնավորապես ասվում է. «ՀՀ նախարարությունների, մարզպետարանների, Երեւանի քաղաքապետարանի, ՀՀ գիտությունների ակադեմիայի եւ դրանց ենթակայության պետական մարմինների (բյուջետային հիմնարկների) տնօրինության տակ գտնվող շենքերի եւ շինությունների տարածքների, այդ թվում նաեւ որոշակի ժամով կամ դասաժամով տրվող վարձակալության հանձնման լիազորությունները իրականացնում են պետական կառավարման համապատասխան մարմինները»:

Բնական եւ արդարացի հարց է առաջանում. ո՞ւմ օգտին է սույն որոշումը՝ կառավարությա՞ն, թե՞ մշակույթի: Եվ մի՞թե ճշմարտացի է նման սահմանազատումը, արդյոք երկուսն էլ նույն երկիրը ներկայացնող կառուցողական ստրուկտուրաները չե՞ն: Սակայն հակադրումն ինքնըստինքյան կարող է բխել հիշյալ որոշման սկզբունքից, եթե նախապես ու ժամանակին ձեռք չառնվեն համապատասխան միջոցներ նրա կիրառման պատեհ եղանակների մասին, որի հիմքում, կարծում ենք, պետք է լինեն երկուստեք որոշում ընդունողների եւ դրանց կյանքի կոչելու օղակների՝ բաց երկխոսությունն ու ոսկե միջին հայտարարի գալու հնարավորությունը:

Որպես օրինակ անդրադառնանք մշակութային բնագավառներից մեկին՝ թատրոնին:

Այսօր հանրապետության պետական թատրոններն օգտվում են ընդամենը որոշ պետական-ֆինանսական հովանավորությունից, որն արտահայտվում է սոսկ չնչին աշխատավարձի ձեւով եւ, գաղտնիք չէ ոչ մեկի համար, ամիսների ուշացումով է վճարվում:

Թատրոնները հոգում են իրենց տարածքների պահպանման, զանազան տնտեսական, էլեկտրաէներգիայի եւ այլ պարտադիր ծախսերը: Դրանց գումարած թատրոնն ունի իր բուն գեղարվեստական խնդիրների, մշակութային իր գոյն իրականացնելու գերանհրաժեշտ ոլորտների հետ կապված մեծածավալ ծախսեր: Այն է՝ խաղացանկի վերականգնումը, նոր բեմադրություններ պատրաստելը, ունեցած ռեկվիզիտի եթե ոչ հարստացումը, այլ գոնե նորոգում-պահպանումը:

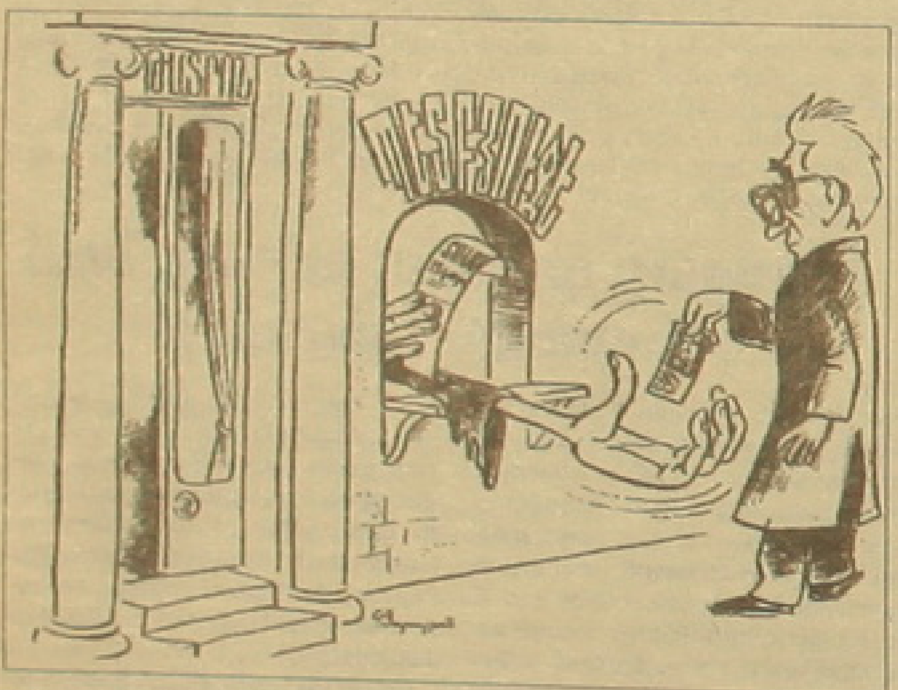

Անհասկանալի է, թե վերոհիշյալ որոշման կիրառման պարագայում ինչպե՞ս է հնարավոր հոգալ այս բոլոր խիստ անհրաժեշտ ֆինանսական խնդիրները, առանց որոնց, պարզ է, թատրոնը թատրոն չէ:

Նկատի առնենք, այս ֆինանսական ոչ դյուրին գերխնդիրները թատրոնը հոգում է (այս կամ այն չափով) տոմսերի իրացման հասույթից, նաեւ՝ որոշ համատեղ ձեռնարկատիրական գործունեությունից, եթե ունի այդպիսին: Միանշանակորեն պարզ է, որ ձեռնարկատիրական համատեղ գործունեության արգելումն իրականում նշանակում է վերջնականապես մատնել թատրոնի անդաստանը ընչահեղձ աղքատության եւ կանգնեցնել այն փակման եզրին: Այսպիսով՝ եւս մեկ հարված ազգային մշակույթին, որն առանց այդ էլ հոգեվարքում է մեզ խոստացված «անցման 40 տարվա» բնական եւ արհեստականորեն ստեղծվող ֆինանսական ճիրանների մեջ:

Եվ կամ, ունի՞ արդյոք այսօր պետությունը, որ բացահայտորեն որդեգրել է «մշակույթի համար փող չկա» կարգախոսը, այնքան գումար հատկացնելու թատրոնին պետական դոտացիայի ձեւով, որ բավարարի վերջինիս գոնե ամենահամեստ կենսական-գեղարվեստական պահանջները:

Այս եւ մի շարք այլ հարցեր են առաջանում՝ ծանոթանալով ՀՀ կառավարության հիշյալ որոշմանը: Կարծում ենք, որ որոշման կիրառմանը հետամուտ վարչական օղակները կգնան դրանց բաց եւ անաչառ քննարկմանը՝ ի շահ մեր ազգային մշակույթի:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Հրաչյա Մաթեւոսյանի գիրքը վրացերեն

Վրաստանի գրողների միության Աջարիայի կազմակերպության դահլիճում տեղի ունեցավ արձակագիր եւ լրագրող, «Հայոս-Քարթլոս» հայ-վրացական գրական հանդեսի մրցանակի դափնեկիր Հրաչյա Մաթեւոսյանի «Ես շատ եմ նման Դիփիանուին» գրքի գինեձոնը (դա վիպակի վրացերեն երկրորդ հրատարակությունն է, առաջին անգամ այն հրատարակվել է 1997-ին Թբիլիսիում):

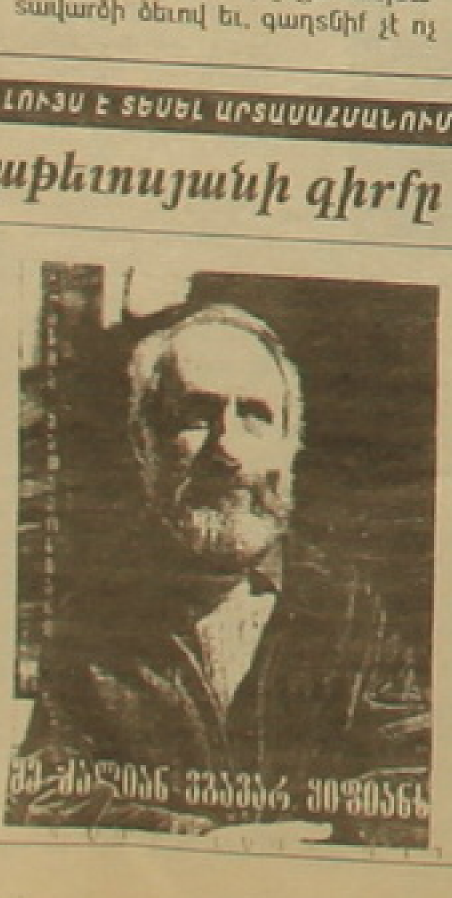

Ճանաչված հայագետ-թարգմանիչ Գիվի Լուարսաբիշվիլու թարգմանությամբ Հրաչյա Մաթեւոսյանի գիրքը տպագրել է Բաթումի «Աջարիա» հրատարակչությունը, հովանավորն է Ֆելիքս Բախչինյանը:

Իրենց ելույթներում Աջարիայի գրողների միության նախագահ Ջեմալ Ջաղելին, մշակույթի նախարար, պրոֆեսոր Թեմուրի Կոմախիձեն, «Աջարիա» հրատարակչության տնօրեն Դավիթ Թեոդորաձեն, թիվ 6 դպրոցի հայկական մասնաճյուղի ուսմասվար Երվանդ Սալախյանը, արձակագիր Վախթանգ Ախվլեդիանին, գրականագետ Ֆելիքս Բախչինյանը խոսեցին վիպակի արժանիքների, հայ-վրաց ժողովուրդների բարեկամության, գրական-մշակութային կապերի մասին:

Միջոցառմանը մասնակցում էին Բաթումի թիվ 6 դպրոցի հայկական մասնաճյուղի ուսուցիչները եւ աշակերտները:

ՍԱԹԵՆԻԿ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ԿՅԱՆՔ

Թատերական ծաղկաքաղ՝ «Զույգեր աշխարհի չորս ծագերից»

Եգիպտահայ համայնքի «Արեւ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ Փարիզի «Սալ Գորո» թատերասրահում տեղի է ունեցել «Զույգեր աշխարհի չորս ծագերից» խորագրով «Համազգայինի» վարչության կազմակերպած թատերական երեկոն, որի ընթացքում տարբեր ժամանակների, վայրերի եւ ազգությունների հեղինակների գործերի հետաքրքիր ծաղկաքաղ, համադրությամբ հանդես են եկել հայտնի ասմունքողներ Ժիրայր Փափազյանն ու Նորա Արմանին: Նրանք հանդիսատեսին հաջողաբար ներկայացրել են հատվածներ Հակոբ Պարոնյանի «Ատամնաբույժն արեւելյան», Բեռնար Շոուի «Կռահելն անհնար է», Ալեն Էյքբոռնի «Ննջասենյակային զավեշտ», Երվանդ Օտյանի «Արագ դարմանում» եւ Օժեն Լաբիշի «Համբուրվենք, Ֆոլվիլ» պիեսներից՝ արժանանալով ջերմ ընդունելության:

Ավելացնենք, որ Փափազյան-Արմանի զույգը վաղուց ապացուցել է իր նվիրվածությունը հայ արվեստին եւ այդ արվեստն օտարներին ներկայացնելու դժվարին պարտականությունը: Նրանց «Արարատյան կայանը» ներկայացվել է աշխարհի ավելի քան 20 քաղաքներում՝ անգլերեն եւ ֆրանսերեն լեզուներով: Նրանք կազմակերպել է Հայֆիլմին նվիրված փառատոներ Լոս Անջելեսում, Վաշինգտոնում եւ Փարիզում:

Տ. Օ.

ԹՈՒՐՔԻԱ

Տարեց մարդկանց դերերի փայլուն կատարող Գեւորգ Կաքառաջյան

Թուրքահայ համայնքում հայտնի արվեստաբան Յ. Այվազն «Ակօս» թերթում «Վերհիշումներ» շարքի իր հերթական նյութը նվիրել է դերասան Գեւորգ Կաքառաջյանին, որը դեռ դպրոցական տարիներից մասնակցել է մի շարք երիտասարդական ներկայացումների: 1946-ին առաջին անգամ մեծ բեմ է բարձրացել «Ստուդիա» թատերասրահի ներկայացրած «Գազանը» պիեսում՝ դերասաններ Զարուհի Պեյրմենջյանի եւ Խաչիկ Արզումանյանի կողքին, եւ հակառակ նորելուկ լինելուն, գյուղացի ծերունու դերը կատարել է մեծ հաջողությամբ: Ըստ հոդվածագրի, դրանից հետո նա միշտ էլ աչքի է ընկել հատկապես տարեց մարդկանց գերազանց դերակատարումներով:

Այնուհետեւ, միանալով երիտասարդաց թատերախմբին, Գեւորգն անմոռանալի կատարելության է հասել Շեքսպիրի «Համլետի» գլխավոր դերի՝ Համլետի դերակատարումով, որից հետո իր հաղթարշավը շարունակել է Շիլլերի «Ավազակներ», Հաջիբեկովի «Արշին Մալ Ալան», ապա նաեւ «Քամելիազարդ տիկինը», «Պատվի համար», «Մերի Դյուկանի դատավարությունը», «Նիկոդիմոս կամուսնանա» եւ այլ պիեսներում:

Հոդվածագիրն իր հուշերի վերջում ափսոսանքով նշում է. «Օրին մէկն ալ տեսանք, որ Գէորգ իր աղջկան եւ փեսին հետ Լիոն (Ֆրանսա) մեկներ է: Անոր Պոլսէն հեռացումը անկում մըն էր այդ շրջանին հայ թատրոնի համար եւ կարեւոր կորուստ մը»:

Ներկայիս, ըստ Յ. Այվազի, Կաքառաջյանը «տարուբերվում է» Լիոնի եւ Նիսի միջեւ, որտեղ զավակներ, թոռներ եւ բարեկամներ ունի:

Տ. Օ.

Միշել Սարդուն «Լամանչեցի մարդու» դերում

Ժակ Բրելից երեսուն տարի հետո հայտնի երգիչ Միշել Սարդուն որոշել է հանդես գալ «Լամանչեցի մարդը» երաժշտական դրամայում: Այդ ստեղծագործությունն սկզբում բեմադրվել էր Բրոդվեյում: Ֆրանսերեն տարբերակն ստեղծել էր Ժակ Բրելը 1968 թ. դեկտեմբերին: Երաժշտական դրաման Սերվանտեսի «Դոն Կիխոտի» պատմության մշակումն է: Անցյալում Ժակ Բրելը 300 անգամ հանդես էր եկել «Լամանչեցի մարդու» դերում, բայց հետո, բժիշկների խորհրդով, ստիպված թողել էր բեմը, քանի որ ներկայացումների ընթացքում նիհարել էր 15 կիլոգրամով: Նրանից հետո ոչ ոք չէր համարձակվում հեծնել Ռոսինանտին:

Միշել Սարդուն երաժշտական դրամայում Դոն Կիխոտին կմարմնավորի առաջիկա թատերաշրջանում Փարիզի Պորտ Սեն Մարտենի թատրոնում, որը նա վերջերս է գնել պրոդյուսեր Ժան Կլոդ Քամյուի հետ համատեղ:

Պ. Բ.

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Մարտի 15

- Մ. թ. ա. 44 թ. մահացավ Գայոս Հուլիոս Կեսարը: Կանխագուշակված էր, որ մարտի կեսերին, տվյալ դեպքում՝ մարտի 15-ին Կեսարը կմահանա: Սակայն նա չէր հավատացել:
- 1900 թ. ծնվել է օպերատոր Սարգիս Գեւորգյանը: Որպես կինոօպերատոր Գեւորգյանը մասնակցել է այնպիսի ֆիլմերի նկարահանումների, ինչպիսիք են «Քաջ Նազար», «Մի անգամ գիշերը», «Պատվի համար» եւ այլն:
- 1912 թ. ծնվել է ռեժիսոր Էրազմ Քարամյանը: Նա մասնակցել է «Լեռնային քայլերգ», «Անպարտ արահետով», «Անծանոթ ճանաչում եմ», «Արտակարգ հանձնարարություն» եւ այլ ֆիլմերի ստեղծմանը:
- 1918 թ. ծնվել է երգչուհի Զարուհի Դոլուխանյանը (Զառա Դոլուխանովան):
- 1924 թ. ծնվել է ռուս գրող Յուրի Բոնդարեւը: Ժամանակին Բոնդարեւի «Տաք ձյուն», «Ընտրություն», «Ափ» վեպերը շատ հանրաճանաչ էին:
- 1932 թ. մարտի 15-ին ծնվել է ԱՄՆ տիեզերագնաց-օդաչու Ալան Բինը: Նա այն առաջիններից էր, ով ոտք դրեց Լուսնի վրա:
- 1937 թ. ծնվել է ռուս գրող Վալենտին Ռասպուտինը:
- 1935 թ. ծնվել է կրկեսի, էստրադայի եւ կինոյի հայ արտիստ, ծաղրածու եւ մնջախաղաց Լեոնիդ Ենգիբարյանը:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Արեգ ամսվա Արամազդ օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Ողջ կյանքը ֆուտբոլում

Մարզասերները լավ են հիշում «Արարատի» ելույթները 70-ական թթ. առաջին կեսին: Մեծ ֆուտբոլի օրերին փաղանգն ասես դասավորված էր: Մեղվափեթակի նման բզզում էր 75 հազարանոց «Հրազդանը», իսկ նրանք, ում չէր հաջողվել մարզադաշտի տոմս ձեռք բերել, «գամվում էին» տանը, հեռուստացույցների առջեւ նստած: Մեկնաբանները միշտ էլ նախապես են մարզադաշտ գալիս. նրանք պետք է զգան մրցախաղին նախորդող մթնոլորտը, ինչպես նաեւ պետք է թիմերի եւ ֆուտբոլիստների վերաբերյալ տեղեկություններով զինվեն: Այն տարիներից Հայաստանի ֆուտբոլիստների մասնակցությամբ խաղերն սկսեց մեկնաբանել Սլավա Սարգսյանը:

Ամեն ինչ տեղի ունեցավ անսպասելիորեն: Ընկերները, որոնք մանկական տարիներից գնահատում էին ֆուտբոլի վերաբերյալ Սլավայի հանպատրաստից պատմությունները, նրան համոզեցին մասնակցել մրցութային ունկնդրումներին: Այստեղ, ինչպես հիշում են մարզական լրագրողները, ասեղ գցելու տեղ չկար: Սլավան իրեն իրոք դրսեւորեց իբրեւ հմուտ մեկնաբան: Հանձնախմբի անդամները նշեցին նրա լավ արտասանությունը, կանաչ խաղադաշտում ծայր առած իրադարձությունները հետաքրքիր ձեւով ներկայացնելը, ինչպես նաեւ՝ երիտասարդ հավակնորդի ֆուտբոլային գիտելիքները: Այն ժամանակվանից ի վեր՝ արդեն մոտավորապես երեք տասնյակ տարի, Սլավա Սարգսյանը ռեպորտաժներ է վարում:

Նա ուրախացել է «Արարատի» խոշոր հաջողություններով: Թիմի հետ եղել է բազմաթիվ քաղաքներում, որտեղ նախկին Միության առաջնության խաղերն էին անցկացվում:

Սլավային նաեւ հանձնարարվել է մրցախաղեր մեկնաբանել Թբիլիսիից: Բոլորը գիտեին, որ նրա մանկությունն անցել է Վրաստանի մայրաքաղաքում, որտեղ մեծ թվով ազգականներ ու ընկերներ ունի: «Դինամոյի» եւ «Արարատի» հանդիպումները միշտ էլ անցնում էին գրավիչ պայքարում եւ մեծ հետաքրքրություն էին առաջացնում: Սլավան սիրով է հիշում բարձր տեխնիկա ունեցող այդ երկու թիմերի մրցախաղերը, որոնք անզիջում էին լինում:

Ֆուտբոլի ճշմարիտ իմացությանը նա հասավ երիտասարդ տարիքում, երբ ֆուտբոլի հանրապետական մարզադպրոցում սկսեց զբաղվել մանկավարժական գործունեությամբ: Սարգսյանը դավանում էր հարձակողական խաղաոճ, եւ միաժամանակ նրա սաները գիտեին, որ իրենց մարզիչը չի ընդունում անիմաստ ու անօգուտ գործողություններ խաղադաշտում: Այդպես երեխաները սովորում էին ճիշտ խաղալ, խաղընկերոջը ճշգրիտ փոխանցում կատարել, արագ կերպով պաշտպանությունից անցնել հարձակման:

Աննկատ չմնացին նաեւ Սարգսյանի կազմակերպչական ունակությունները: Նա նշանակվեց ՀՀ սպորտկոմիտեի ֆուտբոլի վարչության պետի տեղակալ, ընտրվեց ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի փոխնախագահ: Այնուհետեւ Սարգսյանը դարձավ ԱՀ «Սպորտ» ստուդիայի ղեկավարը: Հենց վերջերս նա սկսեց գլխավորել Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մարզական բաժինը: Այստեղ շատ ու շատ անելիքներ կան, իսկ Սարգսյանի գիտելիքներն ու եռանդը հնարավորություն կտան տքնաջանորեն եւ նպատակասլաց կերպով աշխատել հանուն հայկական ֆուտբոլի նոր վերելքի:

ԱԼՅՈՆԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
Մեարք

Եվ կրկին Անելկայի մասին

Ինչպես երեւում է, ֆրանսիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Նիկոլա Անելկան չի կարողանում ապրել առանց սկանդալների: Մի քանի ամիս առաջ նա աղմկալից հրաժեշտ տվեց Լոնդոնի «Արսենալին» եւ տեղափոխվեց Մադրիդի «Ռեալ»: «Արքայական ակումբը» 35 մլն դոլար է վճարել տաղանդավոր ֆուտբոլիստի համար եւ հասկանալի է, որ մեծ սպասելիքներ ուներ: Սակայն Անելկան ոչ մի կերպ չի արդարացնում դրանք: Նա առանց այն էլ հազվադեպ էր հայտնվում խաղադաշտում, իսկ այդ ընթացքում Իսպանիայի առաջնության խաղերում ընդամենը 1 գոլ է խփել: «Ռեալի» ղեկավարությունը համբերատար սպասում էր, որ Նիկոլան վերջապես լավ մարզավիճակ ձեռք կբերի եւ կդրսեւորի իր մեծ հնարավորությունները, բայց... Մի քանի օր առաջ Անելկան հրաժարվեց մասնակցել թիմի մարզումներին: Նա ակումբի ներկայացուցիչներին հայտարարեց, որ «Ռեալի» նախապատրաստության մեթոդները հնաոճ են, իսկ ինքը չի ուզում ոչ մի գործ ունենալ «երեկվա» ֆուտբոլ խաղացող թիմի հետ: Ի պատասխան «Ռեալի» գլխավոր մարզիչ Վիսենտե դել Բոսկեն Անելկային զրկեց երկրի առաջնության հերթական խաղին մասնակցելուց: Բացի այդ, նա խոստացավ, որ թիմի ղեկավարությունից կպահանջի խստագույնս պատժել կարգազանցին, ինչպես նաեւ՝ հարցը քննարկման կներկայացնի իսպանական լիգայի գործկոմում:

Պատիժը չուշացավ. «Ռեալի» ղեկավարությունը Անելկային մեկուկես ամսով որակազրկեց: Այդ ընթացքում

ֆրանսիացի լեգեոնականը չի մասնակցի ոչ մի խաղի եւ կզրկվի աշխատավարձից: Անելկայի նյութական կորուստը 400 հազար դոլար կկազմի: Իսկ բարոյակա՞նը, մարզակա՞նը... Անելկայի կարիերան վտանգված է: Հիշեցնենք, որ նա դեռ բավականին երիտասարդ է (Նիկոլայի 21 տարին կլրանա մարտի 27-ին):

ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1

«Ֆերարին» մրցակցությունից դուրս է

Անցկացվեց «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմեքենաներով մրցարշավի աշխարհի 51-րդ առաջնության առաջին փուլը: 11 թիմերի 22 արշավորդներ Մելբուռնում պայքարի մեջ մտան «Ավստրալիայի մեծ մրցանակի» համար:

Հիանալի հանդես եկան «Ֆերարի» թիմի ներկայացուցիչները, որոնք կրկնակի հաղթանակ տարան: Փուլի հաղթող դարձավ գերմանացի Միխայել Շումախերը, իսկ երկրորդ տեղը գրավեց նրա նոր թիմակից Ռուբենս Բարիկելլոն (բրազիլացի այս արշավորդը «Ֆերարիի» կազմում փոխարինել է իռլանդացի Էդդի Իրվայնին): Մելբուռնի մրցումներում երրորդ տեղը գրավեց Միխայել Շումախերի կրտսեր եղբայրը՝ Ռալֆը, որը հանդես է գալիս «Ուիլյամսի» կազմում: Իսկ ի՞նչ եղան չեմպիոնի կոչման մյուս հիմնական հավակնորդները՝ «Մաքլարեն-Մերսեդեսի» արշավորդներ Միկա Հակինենը (Ֆինլանդիա) եւ Դեյվիդ Կուլթհարդը (Շոտլանդիա): Երկուսի մեքենաներն էլ մրցատարածության կեսին խափանվեցին, եւ նրանք դուրս մնացին պայքարից:

Անդրե Աղասին ձախողվում է

Աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստներն իրոք որ դադար չունեն. շատ հաճախ միաժամանակ մի քանի մրցաշարեր են ընթանում, եւ դրանց ավարտից անմիջապես հետո նորերն են սկսվում:

Բոգոտայի (Կոլումբիա) մրցաշարի վճռական խաղում Մարիանո Պուերտան (Արգենտինա) 6-4, 7-6 հաշվով պարտության մատնեց Յունես էլ Այնաուիին (Մարոկո):

Նման հաշվով գրանցվեց նաեւ Սկոտսդեյլում (ԱՄՆ) անցկացված խոշոր մրցաշարի եզրափակչում: Այստեղ հանդիպեցին ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթը եւ անգլիացի Թիմ Հենմանը: 19-ամյա Հյուիթը, որը հաջող է հանդես գալիս վերջին շրջանում, կարողացավ հաղթել փորձառու մրցակցին եւ նվաճել գլխավոր մրցանակը:

Մրցաշարում հանդես էին գալիս նաեւ հանրահայտ թենիսիստներ Անդրե Աղասին եւ Փիթ Սամփրասը (ԱՄՆ): Երկուսն էլ երկրորդ շրջանից հետո դուրս մնացին պայքարից: Աղասին պարտություն կրեց իսպանացի Ֆրանսիսկո Կլավետից, իսկ Սամփրասը խաղադաշտ չմտավ մեջքի վնասվածքի պատճառով: Չնայած անհաջողությանը, Աղասին 3 միավոր վաստակեց եւ սկսեց գլխավորել համաշխարհային դասակարգման ցուցակը՝ առաջ անցնելով ռուսաստանցի Եվգենի Կաֆելնիկովից:

Անդրե Աղասին ձախողվեց նաեւ անմիջապես հաջորդած մյուս մրցաշարում (Ինդիան Ուելս): «Մասթերս» շարքի այս մրցումների հենց մեկնարկային խաղում նա պարտություն կրեց մարոկկացի Հիշամ Արազիից՝ 3-6, 6-3, 3-6 հաշվով: Աղասին կրկին շրջանցելու հնարավորություն ստացավ Կաֆելնիկովը. նա առաջին շրջանում 6-1, 6-3 հաշվով հաղթեց ամերիկացի Վինսենթ Սփեյդիին:

Ինդիան Ուելսում մրցում են նաեւ կանայք: Հաջող են հանդես գալիս աշխարհի առաջին եւ երրորդ թենիսիստուհիներ Մարտինա Հինգիսը (Շվեյցարիա) եւ Լինդսեյ Դեւենպորտը (ԱՄՆ): Երրորդ շրջանում վերջինս պարտության մատնեց ֆրանսուհի Ժյուլի Ալար-Դեկյուժիին՝ 6-2, 6-1: Նույն փուլում Չանդա Ռուբինը (ԱՄՆ) հաղթեց Կատարինա Հաբսուդովային (Սլովակիա)՝ 6-0, 6-1, Մոնիկա Սելեշը (ԱՄՆ)՝ Սաբինե Ապելմանսին (Գերմանիա)՝ 6-3, 3-6, 6-3, Մերի Պիրսը (Ֆրանսիա)՝ Ելենա Լիխովցեւային (Ռուսաստան)՝ 6-3, 5-7, 7-5, Ելենա Դեմենտեւան (Ռուսաստան)՝ Նատալի Դեշիին (Ֆրանսիա)՝ 7-6, 6-2: Ի դեպ, Դեշին նախորդ շրջանում հաղթել էր Աննա Կուռնիկովային:

Չեմպիոնը Միսակ Հախոյանն է

Ավարտվեց բիլիարդի «մոսկովյան բուրգ» մրցաձեւի Հայաստանի առաջնությունը: Հանրապետության տարբեր մարզերը ներկայացնող 16 բիլիարդիստներ չեմպիոնին որոշեցին կիսաօլիմպիական համակարգով անցկացված մրցաշարում, որտեղ երկու պարտություն կրող մասնակիցը դուրս էր մնում պայքարից: Եզրափակիչ մտան երեւանցի երկու մարզիկներ՝ հանրապետության բազմակի չեմպիոն Ռուբեն Փոթիկյանը եւ երիտասարդ Միսակ Հախոյանը: Վերջինիս հաջողվեց հաղթել եւ նվաճել Հայաստանի չեմպիոնի կոչումը: Փոթիկյանն այս անգամ բավարարվեց երկրորդ տեղով, իսկ երրորդ մրցանակակիր դարձավ գյումրեցի Գուրգեն Սաղխասյանը:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Տարկովսկի: 2. Աղբեր: 3. Վազարի: 4. Բուրիս: 5. Աբխազ: 6. Արագածոտն: 9. Կանդելա: 13. «Մարսելյեզ» 14. Վերածնունդ: 16. Հեպարին: 17. Տոքակով: 22. Սերմնաքաղ: 23. Խորդենի: 24. Մանանդյան: 28. Կրաքար: 29. Սինեմա: 30. Քաղցու: 32. Բանջո:

Հորիզոնական

7. «Վարդանանք»: 8. Նյուրնբերգ: 10. Ակներ: 11. Մարգո: 12. Շրջանագիծ: 15. Խասհակ: 18. Հեկտոր: 19. Բեռլիոզ: 20. Աբելյան: 21. Խավրծիլ: 25. Միրոնով: 26. Արահետ: 27. Անտանտ: 31. Տրավերտին: 33. Բաքան: 34. Նանդու: 35. Սառցադաշ: 36. Սեմերջյան:

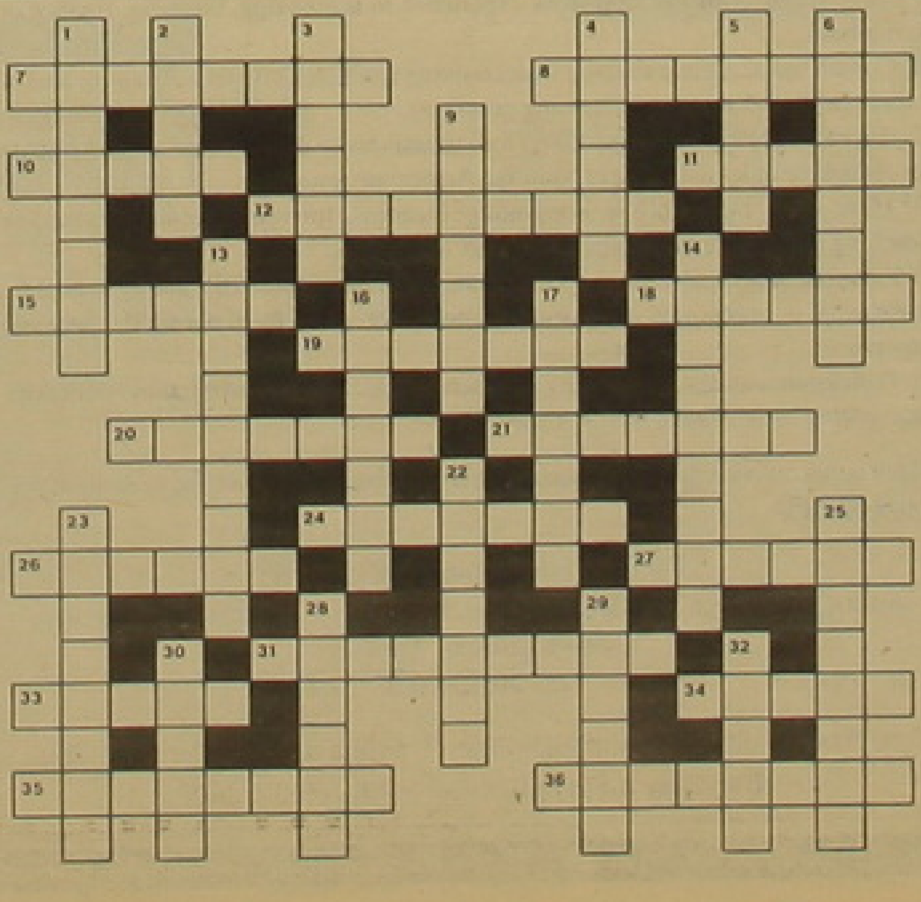

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց

1. Ռուս գրող, «Թշվառ Լիզան» վիպակի հեղինակը: 2. Էլեկտրական հոսանքի ուժը: 3. Հայոց թագավոր: 4. Օգտագործված ջրի չափը հաշվառող սարք: 5. Հայկական լրատվական գործակալություն: 6. Հայ լեզվաբան: 9. Հայ մարմնամարզիկ: 13. Ըստ հունական դիցաբանության՝ ռազմիկ կին: 14. Հիվանդության անվանում: 16. Ծաղկի իգական օրգան: 17. Հայ միջնադարյան հոգեւոր երգ: 22. Բացին, ՝...: 23. «Մնաս բարով, Գյուլսարի» վիպակի հեղինակը: 25. Մ. թ. ա. III հազարամյակում ստեղծված ասուրա-բաբելական դյուցազնավեպ: 28. Գրենական պիտույքներ արտադրող ամերիկյան ֆիրմա: 29. Հունգարացի կոմպոզիտոր: 30. Րաֆֆու ստեղծագործություններից: 32. Շենքերով լաբիրինթոս:

Հորիզոնական

7. Հայմորյան խոռոչի լորձաթաղանթի բորբոքում: 8. Սղոցակի շուրջը պտտվող երկնային մարմին: 10. Բուլղար գրող Յավորովի հայտնի բանաստեղծությունը: 11. Կիրճ Չեչնիայում: 12. Հայ ճարտարապետ: 15. Նարդուտուք: 18. Հայկական փրկարարական ջոկատ: 19. Ավստրիացի դիրիժոր: 20. Ֆանտաստիկ չափազանցություններով ստեղծված գրական ստեղծագործության տեսակ: 21. Ծաղկի թուփ: 24. Հայ քիմիկոս: 26. ԱՄՆ-ի նահանգներից: 27. Ցիանաջրածնական թթվի աղ: 31. Հայ ֆիզիոլոգ: 33. Ծրարված գրություն: 34. Երկմբակավոր կաթնասուն: 35. «Ստրկություն մարդկային» ինքնակենսագրական վեպի հեղինակի անունը (անգլիացի գրող): 36. Ստրկատիրական քաղաք-պետություն Հյուսիսային Աֆրիկայում, հիմնվել է մ. թ. ա. 825 թվին:

Կազմեց Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

«Բիզնես կոնսալս»

աուդիտորական եւ խորհրդատվական ընկերությունը

հայտարարում է մրցույթ՝

հաշվապահ-հաշվեքննիչների

թափուր տեղերի համար

Պարտադիր պայմաններ.

- բարձրագույն մասնագիտական կրթություն,
- մասնագիտական գործնական փորձ:

Լրացուցիչ պայմաններ.

- աուդիտորի վկայական,
- անգլերենի ազատ տիրապետում,
- համակարգչային հմտություն:

Ցանկացողներին խնդրվում է իրենց համառոտ կենսագրականը ներկայացնել ծեռնարկության կենտրոնական գրասենյակ (Չարենց 8, հեռ. 56-77-67, 58-24-78), Ա. Գեւորգյանին, մինչեւ ս. թ. մարտի 24-ի ժամը 17:00:

Ընտրված անձանց երաշխավորվում է բարձր աշխատավարձ:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2000-2001 ուսումնական տարվա ընդունելությունը՝ **մագիստրոսի** կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով.

- **ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ**
- **ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ**

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Մարտի 25-ին, ժամը 11^{00}-ին, հրավիրում ենք ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճ մասնակցելու **բաց դռների օրվան**:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **ապրիլի 17-ը, ժամը 15^{00}-ը**:

Տեղեկությունների համար դիմել՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ:

Հեռ.՝ 27-16-29

THE ENGLISH-SPEAKING UNION
ARMENIAN BRANCH
ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՎՈՎ ԽՈՍՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Public Speaking Competition 2000

27, 28, 29 March, Finals: 30 March, at 11^{00}

Place: Armenian Society for Cultural Relations and Cooperation with Foreign Countries (AOKS)
Abovian Street 3.

Theme: "Money makes the world go around"

Speakers may interpret this theme in any way they see fit, but they should not use the theme as their title. Each speaker will be allocated 5 minutes. Two winners will participate in the International Public Speaking Competition in London on 9-14 May, 2000.

The competition is open to pupils and students aged between 16 and 20. Participants have to be members of the ESU Armenia. Membership and guidance for speakers are available at Yerevan State University, Faculty Romance-Germanic Philology, room 509A, 13.30-16.00, and the schools and institutions you study.

Հրապարակախոսական ելույթի մրցույթ (անգլերեն լեզվով)

Թեման է՝ «Փողն է պտտում երկրագունդը»

Կարող են մասնակցել 16-20 տարեկան ուսանողները եւ աշակերտները: Տեղեկությունների, մրցույթի ուղեցույց ստանալու եւ միությանն անդամագրվելու համար կարող եք դիմել Երեւանի պետական համալսարան, Անգլիական բանասիրության ամբիոն, սենյակ 509 Ա, ժամը 13.30-16.00:

USAID

AED

Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED) տեղեկացնում են

Տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսություններ հիմնախնդիրները» ցեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը տեղի կունենա **մարտի 17-ին, ժամը 11:30-ին, Թեքեյան կենտրոնում** *(Խանջյան 50)*:

Հանդիպմանը կմասնակցեն

ՀՀ առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության փոխնախարար

Արոս Եսայանը,

Համաշխարհային բանկի տեղական փորձագետ

Վարդան Գեւորգյանը

Թեման՝ **«Սոցիալական ապահովության բարեփոխումներ. կրթության, առողջապահության եւ կենսաթոշակային ծառայությունների ապահովման գործընթացներում ոչ կառավարական ոլորտի դերը»:**

Հանդիպումից հետո՝ ժամը 13:30-ին, տեղի կունենա տնտեսական եւ իրավաբանական թեմաներով գրող լրագրողների համար Քեմոնիքս Ինթերնեյշընըլի կազմակերպած սեմինարների շարքի անդրանիկ թեմայի ներկայացումը:

«Դրամաշնորհների ծրագրերի գործարկման հիմունքներն ու իրավական դաշտը»

թեմայով հանդես կգա Քեմոնիքս Ինթերնեյշընըլի դրամաշնորհների ծրագրի ղեկավար

Դավիթ Սանդուխչյանը

AED

Academy for Educational Development

ANNOUNCEMENT

The Academy for Educational Development (AED) is inviting to participate in

MASTERS OF BUSINESS ADMINISTRATION - ACCOUNTING PROGRAM

The long-term goal of the program is to create a cadre of internationally trained and high quality professional accountants and financial managers. The Masters of Accounting program will educate in western/international accounting methods and teach students how to apply these skills and knowledge in Armenia.

Duration/Dates: The program will start in June or August 2000 and will include 15 months of academic study and 3 months of accounting internship

Number of participants: 2

Course Location: The program will be held in USA University offering MBA in Accounting with focus on International Accounting Standards

Persons willing to participate in this program should meet the following requirements:

1. Have strong academic and work experience in accounting, business, finance or economics;
2. Completed academic training in accounting (ACCA Certificate Training and/or other traditional accounting training program);
3. Have Grade Point Average (GPA) for last university degree received in Armenia or elsewhere at least 4.5 out of 5s in the Armenian system;
4. Have work experience in accounting, business, finance or economics and/or teaching experience in accounting at least for 3 years;
5. Financial analytical and conceptual skills as demonstrated in the ability to explain a financial or accounting document or report to be given them during the personal interview;
6. Professional and/or community leadership skills as demonstrated by work with accounting associations, NGOs, clubs, etc.

Each applicant will be ranked according to the criteria and scoring system, developed by AED.

For more information, please contact:
Anahit Yemjakyan at AED/Yerevan at the following address: 54a Aygedzor Lane, Yerevan, Armenia
Phone: 27-17-20; 27-70-08; 27-43-98

You'll be asked to fill Application for Training at AED/Yerevan office.

Deadline for Application is March 27, 2000

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳԻՐ

15 մարտ

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բռունցքով»
10.15 Իմ տունը
10.20 Սամոյի կղզյակ
10.30 Երաժշտական կինոնկար «Հինավուրց թմբուկ»
11.00 Գ/Ֆ «Վիրուս»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Նոր սերունդ
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բռունցքով»
19.00 1 լուր
19.10 Լ. Եղիազարյանի հիշատակին. «Ծաղրածուն ատում է ստում»
19.55 Պարմանի
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 Հրաժեշտ ծնծանը
22.10 Գ/Ֆ «Վտանգավոր կինը»
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ծածրանքաց
01.00 Ռուբիկոն+

ԱՐՄԵՆԻԱ

11.00 Անգլերենի դասընթացներ
11.20 Շաբաթվա օրը
12.00 Օրվա ծանոթ
12.20 TV խանութ
12.25 Քլիպներ
12.50 TV խանութ
12.55 Ավտոշուկայի էքսպրես-2000
13.00 Բլից
13.30 Գ/Ֆ «Ուրիշ դուռ»
15.15 TV խանութ
15.25 Մուլտֆիլմ
16.00 Գ/Ֆ «Զինվորի Ջեյնը»
18.00 Վավերագրական ֆիլմ
19.00 Մարաթոն
19.30 Ժամը
19.55 Ավտոշուկայի էքսպրես-2000
20.00 Դուք երգում եք
20.30 Բլից
21.00 Շաբաթվա օրը
21.40 Օրվա ծանոթ
22.00 Ժամը
22.30 Գ/Ֆ «Քրեական ընթերցելի»

ОРТ

7.00 Բարի առավոտ
9.20 Ընտրություններ-2000
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ովկիանի որսացողները»
16.45 Հրաշալի ընկերախումբ
17.00 Ջունգլիների կանչը
17.25 ... Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.25 Ընտրություններ-2000
19.30 Դիմակներ-շոու
20.00 Մարդը եւ օրենքը
20.45 Սերիալ «Մահաբեր ուժ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
23.00 Սերիալ «Դիմակայում»
00.05 Վավ. սերիալ «Տասը տարի, որ...»
00.50 Նորություններ
01.05 Քաղաքակրթություն
01.35 Գ/Ֆ «Ծնդանոթամից Դոլասի արկածները» (2-րդ մաս)

НТВ

7.00, 7.30, 7.45, 8.00, 8.30, 8.45, 9.00, 9.30 Այսօր առավոտյան
7.15, 9.10 Սպորտ
7.20, 8.15, 19.40 Քրեական
7.35, 8.50 Մեծ փողեր
7.50, 9.15, 18.25 Պատար
8.20 «Կառավարային լիսեռ»
8.35 Մուլտֆիլմ
9.45 Հեսարիր կինո
9.55 Չեմպիոնների լիգայի օրագիր
10.40 Մուլտֆիլմ
11.00, 13.00,15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Այսօր
11.25 Երկուսը
12.05 Ընտանեկան խաղ
12.30 Չորեքշաբթի
12.45 Մուլտֆիլմ
13.30 Գ/Ֆ «Վերջին գրեթը»
14.35 Մուլտֆիլմ
15.30 Գ/Ֆ «Տղան, որ կարողանում էր թռչել»
17.35 Սերիալ «Լոիսը եւ Քլարկը. Գերմարդու նոր արկածները»
18.25 Հեսարիր կինո
18.50 Սերիալ «Սամանթա Բիլի սերն ու գաղտնիքները»
20.35 Օրվա հերոսը
20.55 Սերիալ «Շտապ օգնություն»
21.45 Սերիալ «Բուրժույի ծննդյան օրը»
23.35 Ֆուտբոլ. Չեմպիոնների լիգա. «Բարսելոնա» (Իսպանիա)- «Գերտա» (Գերմանիա)
01.35 Այսօր կեսգիշերին
02.00 Չեմպիոնների լիգայի օրագիր

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
9.25 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
9.40 Ընտանեկան նորություններ
10.20 Քվանտային բժշկագիտություն
10.30 Հեռուստախաղեր «Արենա-սպորտ»
11.00 Հումորատեսիա եւ առողջություն
11.15 Սերիալ «Գնչուհին»
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
13.30 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 01.00 Լուրեր
14.25 Հեռուստախաղեր «Կանանց հաջող»
15.00 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
16.40 Իմ ընտանիքը
17.30 Խանութ բազմոցի վրա
17.45 Բժշկական լրատու
18.20 Աշտարակ
19.10 «Ռուսիա» կինոսրահ. Օլեգ Դալը, Լարիսա Ուդովիչենկոն «Ոսկե ականի» ֆիլմում (1-ին սերիա)
20.25 «Կլոր սեղան»
21.45 Գ/Ֆ «Կրկնակի խաբեություն» (3-րդ սերիա)
22.50 Կինոյի ժամ. ոսկեփերա. Ռոբերտ Թաունսենդը, Օլիվեր Գրյուները «Վարձկանը-2» ֆիլմում
01.20 Նորաձեւություն+ TV
02.15 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
02.30 Խանութ բազմոցի վրա

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Պատուէր 1221 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 14. 03. 2000 Գինը՝ 100 դրամ